Tidskrift för SCHACK 9

Årgång 71 • November • 1965

Återblick på Havanna-turneringen

• • • • • •

Allt om FIDE - kongressen i Wiesbaden

Omslagsstudien

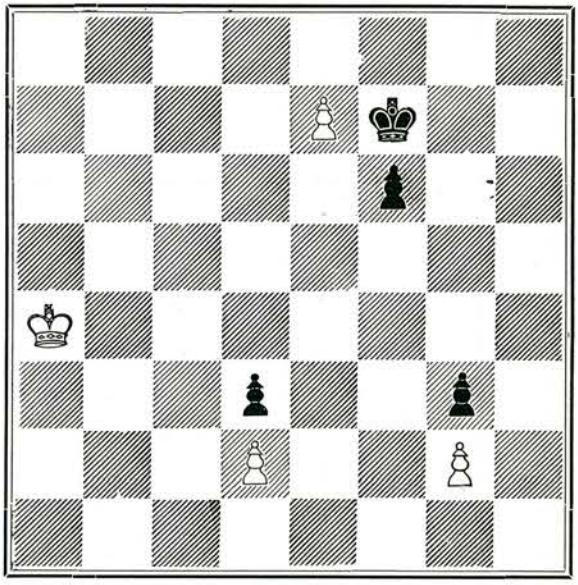

Vit drar och gör remi

I Sverige
2:25
inkl. oms

Skönhetspriserna för SM i Falköping har fördelats

BILAGA MEDFÖLJER

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund
Box 7123, Göteborg 7. Postgiro 60 46 34

Tidskriftskommitté:
Ansvarig utgivare Fil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031/53 81 04
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa Kr. 19:—, utom Europa $ 4:50
Lösnummerpris i Sverige Kr. 2:25

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Inbjudningar m. m.	257	Nytt från Australien	269
Sverige runt	258	Distriktsnytt	270
Oslo slog Göteborg	258	Ungdomsschack	271
FIDE-kongressen i Wiesbaden	259	Ordet fritt!	272
Återblick på Havanna	262	Partier	273
Korr-schack	263	Studier	281
Skönhetspriserna i SM	264	Omslagsstudien	284
Nordiskt nytt	265	Problem	285
Utlandet	268		

Rivningsrea!

STOCKHOLMS SCHACKSALONGER GRUSAS...

Av Tidskrift för Schack perioden 1953—1933 finnes upp till 100 st. olika häften — flera nästan kompletta årgångar. Pris 25 öre per häfte plus frakt.

Beställ ett större eller mindre antal vid detta unika tillfälle!

— o —

Av schacklitteratur utförsäljes med hög "rivningsrabatt":

- ☐ Schackkavalkad del I och II
- ☐ Rubinstein vinner
- ☐ Stormästarturneringen 1914
- ☐ Bondeslutspel, Tornslutspel (Euwe).

— o —

Schackmateriel levereras i vanlig ordning: Schackspel, protokoll, rondlistor, schackklockor.

Tel. 08/33 70 01

Ny postadress!

LUNDINS SCHACKFÖRLAG

Fack — Stockholm 1

Nr 9 **November** **1965**

Tidskrift för SCHACK

Sanktionerade turneringar

Norra Ångermanlands Schackförbund anordnar den 26—31 december 1965 i Örnsköldsvik en förstaklassturnering för kvalificering till landsförbundets mästarklass och en andraklassturnering för kvalificering till landsförbundets klass I. Närmare upplysningar lämnas av B. Jonsson, Mellanvägen 10, Domsjöverken.

Landskrona Schackklubb anordnar under tiden 26 december—1 januari en sanktionerad turnering i klass I och klass II. Anmälan skall före 1 dec. tillställas lektor Svante Bohman, Strandvägen 125, Landskrona, tel. 0418/177 54. Anmälan skall ske skriftligen och åtföljas av startavgift.

Hälsingborgs Allmänna Schackklubb, som i år firar sitt 30-årsjubileum, anordnar 2—8 januari 1966 turneringar för spelare i klass I och klass II, gällande kvalificering för närmast högre klass i landsförbundet. Varje klassgrupp omfattar tio spelare. Lokal Viskagatan 14 d, Hälsingborg. Anmälan till Roland Carlsson, Lilla Möllervångsgat. 4 a, Hälsingborg, tel. 042/11 73 72.

Nordskånes Schackförbund anordnar 26/12—1/1 i Hässleholm sanktionerade turneringar för första och andra klass.

SVERIGES SCHACKFÖRBUND

Regionmästerskapen skall ha genomförts senast till påsk 1966 enligt den regionindelning som anges i tävlingsbest. § 8, mom. 8: a) Stockholmsregionen, b) Nordsvenska regionen — 9 distrikt, c) Mellansvenska regionen — 7 distrikt, d) Sydsvenska regionen — 9 distrikt. Kvalificerad att deltaga är i första hand distriktsmästaren, i andra hand — om distriktsmästaren lämnar förhinder — högt rankad spelare, uttagen av resp. distrikt.

Skänninge Schackklubb har ansökt om anordnandet av Mellansvenska regionmästerskapet påsken 1966. Övriga regioner bör snarast samråda om tid och plats för dessa tävlingar.

Öppna mästerskapet arrangeras av Krylbo Schackklubb i samband med jubileumsfirande 18—20 maj 1966.

Sverigemästerskap. Schack 08 — NKF har hos centralstyrelsen anmält, att föreningen i samband med sitt 60-årsjubileum önskar anordna kongress och SM-tävlingar i Norrköping 1968. Ansökan har tillstyrkts av Östergötlands SF. SM spelas 1966 i Malmö, 1967 i Stockholm.

Sekr.

ALLSVENSKA SERIEN
refereras i TfS nr 10

PRENUMERERA I TID FÖR 1966

Med detta nummer av TfS följer ett inbetalningskort avsett för prenumeration för år 1966. Prenumerationsavgiften har på grund av de ökade kostnaderna för tryckningen höjts till 20 kronor. Dock får medlemmarna av Sveriges Schackförbund en rabatt på 3 kronor och prenumerationspriset blir för dem således endast 17 kronor. Postgironumret är 60 46 34.

TfS medarbetare kommer att följa alla tävlingar av betydelse under året, bl. a. matchen om VM, olympiaden i Havanna och SM i Malmö.

Nya prenumeranter, som ej prenumererat 1965, erhåller 1965 års stora julnummer gratis, därest prenumerationsavgiften för 1966 inbetalts senast den 20 januari 1966.

Till samtliga föreningar inom Sveriges Schackförbund har i mitten av november utsänts prenumerationslistor, avseende TfS 1966. Tidskriftskommittérade uppmanar föreningarnas funktionärer att energiskt medverka vid prenumerationskampanjen.

Prenumerera i tid, så att tidskriften kommer utan avbrott.

TIDSKRIFTSKOMMITTERADE

Sverige runt

JÄRNVÄGENS LAGSERIE

Järnvägens serietävlingar i schack för 4-mannalag spelades 16—17 oktober på skilda platser. Div. I spelades i Långsele, av berättigade lag uteblev Falköping. Hemmalaget segrade före Ludvika och Göteborg, sistnämnda lag jämte Falköping nedflyttas till div. 2.

Div. 2 var som vanligt uppdelad i två grupper vilkas respektive segrare uppflyttas till div. I. I Stockholm segrade arrangerande SJ Enesste före Nässjö. I Uppsala segrade Bollnäs med Hagalunds lokmäns A-lag på andra plats. Div. 3 var indelad i tre grupper av vilka två spelades i Hallsberg. Den ena gruppen vanns av Örebro och den andra av Hallsberg's B-lag. Den sista gruppen spelades i Malmö och vanns av hemmalaget.

Sammanlagt 28 lag var anmälda till tävlingarna men utav dem uteblev fem.

Järnvägsmännens blixtmästerskap

Söndagen den 3 oktober spelades i Uppsala järnvägsmännens individuella mästerskap i blixtschack. Sammanlagt 60 spelare ställde upp, efter kvalificeringsronder indelades de i A-final, B-final o. s. v. Segrare i A-finalen och alltså årets mästare blev Torsten Hultquist, Långsele, med 8 poäng av 11 möjliga. Närmast på 7½ poäng kom fjolårsmästaren B. Persson, Falköping, bekant som kongressens överledare 1965. Trea blev H. O. Pettersson, Gävle, även 7½ poäng. På 4:e och 5:e plats kom L. Isaksson och L. Fransson, båda från Hallsberg och i 16—17 årsåldern.

Tack vare dessa unodomar vann Hallsberg lagtävlingen i vilken de tre bästa från varje klubb räknades. Efter Hallsberg kom Långsele och Falköping.

Neutral överledare var A. Hildebrand, Uppsala.

Paul Karlsson

Manhems jubileumstävling

Schacksällskapet Manhem fyller 60 år i januari 1966 och arrangerar i anledning därav en turnering för 4-mannalag med snabbpartier (sammanlagd speltid 1½ timma), 7 ronder Monrad. Tävlingen genomföres under veckoskiftet 8—9 januari 1966. Första pris är kr 250, övriga priser beroende av antalet deltagande lag. Närmare upplysningar genom sekr. Lennart Cardell, Safjällsgatan 23, Mölndal, tel. 27 45 69.

SNABBSCHACK I STORVIK

Jan-Erik Westman, Uppsala, triumferade i Storviks Schackklubbs traditionella halvtimmesturnering den 24 oktober. I hård konkurrens av många av landets elitspelare lyckades han med bedriften att gå obesegrad genom tävlingen. I finalen besegrade han Allan Werle, Stockholm, i ett dramatiskt parti. Bland spelare som hamnade i det slagna fältet märktes fjolårsvinnaren Börje Jansson, Tierp, SM-tvåan Martin Johansson, Hedemora, stockholmarna Lars Abramsson och Ove Alfredsson, norrlandsmästaren Gunde Östberg, Sundsvall m. fl. starka spelare.

De bästa resultaten. *Klass M semifinal:* Grupp 1: A. Werle 2½, M. Johansson 2, B. Jansson 1½, J. Larsson, Avesta, 0 poäng.

Grupp 2: J. E. Westman 2½, L. Abramsson 2, G. Östberg 1, B. Wahlund, Wasa SK, ½ poäng.

Klass 1 final: O. Elert, Farsta 4, K. Ekelund, Falun 3½, E. Åberg, Hofors 3½, W. Litzell, Horndal 2, K. Andersson, Runhällen 1½, G. Fernsten, Falun ½ poäng.

Klass 2 final: J. Sellberg, Hedemora 5½, A. Björnsson, Laxå 4, R. Larsson, Laxå 4, A. Lindbäck, Sund 2½, W. Friis, Fagersta 2, R. Eriksson, Krylbo 2, A. Nordman, Hallstahammar, 1 poäng.

Juniorklassen: E. Sundholm, Sundsvall, B. Andersson, Hallsberg, I. Jonsson, Hallsberg och L. Selander, Skutskär.

135 spelare från 37 klubbar deltog i tävlingen. Arrangemangen voro perfekta och prisbordet imponerande. Den lilla storviksklubben inbjuder redan nu till nästa tävling som spelas den 23 oktober 1966.

*

OSLO SLOG GÖTEBORG

Den 30—31 oktober gästade Göteborgs Schackförbund kollegerna i Oslo, där huvudmatchen var 10-bordsmötet mellan Oslos och Göteborgs stadslag. Oslo ställde på ett undantag när upp med norska landslaget. Göteborgarna, som satte in två unga reserver vid de sista borden, kunde vara nöjda med resultatet 4—6. Med lite bättre framgång i toppen hade oavgjort legat inom möjligheternas gränser.

Oslo—Göteborg

Svein Johannessen—Ove Kinnmark	1—0
Arne Zwaig—Eric Jonsson	1—0
Arne Gulbrandsen—Yngve Aspström	1—0
Ragnar Hoen—Ernst Åhman	0—1
Per Lindblom—Åke Svensson	½—½
Per Ofstad—Åke Carlsson	0—1
Eivind Poulsen—Ragnar Gustavsson	1—0

(Forts. på sid. 261)

FIDE-KONGRESSEN I WIESBADEN

Efter åtskilliga svårigheter lyckades det att i Västtyska Schackförbundet finna en organisatör till 1965 års FIDE-kongress, och under Folke Rogards ordförandeskap hölls denna i den berömda kurorten Wiesbaden under tiden 22—25 september. 28 nationsförbund var representerade.

Vid kongressens öppnande hyllade President Rogard minnet av den i februari bortgångne store holländske schackledaren H. J. van Steenis. Efter öppningssessionen var deltagarna inbjudna till Wiesbadens rådhus, där överborgmästare Buch höll ett välkomsttal och därefter inbjöd dem att skriva sina namn i stadens Gyllene Bok, en sällsynt ära, som tidigare under året visats bl.a. Drottning Elisabet.

Den ojämförligt viktigaste frågan på dagordningen gällde fastställandet av reglemente för de manliga och kvinnliga världsmästerskapstävlingarna under perioden 1966—1969. Behandlingen av denna fråga hade förberetts genom en i början av året företagen enkät, som omfattat alla anslutna schackförbund samt alla stormästare och internationella mästare. En mängd delvis starkt divergerande förslag hade inkommit, och ärendet debatterades under veckan före kongressens öppnande ingående av FIDE:s styrelse. Särskild uppmärksamhet väckte vissa nya idéer, som framförts av Sovjetunionens Schackfederation och som framstod såsom mycket värdefulla för befrämjande av det internationella schackliga samarbetet. I dagens finansiella och ekonomiska situation ansågs det emellertid icke möjligt att förverkliga desamma, och sedan prövningen av ett antal andra radikala ändringsprojekt givit negativt resultat, blev styrelsens reglementsförslag, som utan ändringar godkändes av generalförsamlingen, i sina huvuddrag baserat på samma principer som reglementet för den 1966 utlöpande treårsperioden. Den viktigaste ändringen bestod i upphävandet av den begränsning, som tidigare gällt för antalet av de spelare från ett och samma land, som kan gå vidare från interzonturneringen till kandidattävlingen. En annan nyhet är, att den spelare, som vunnit matchen om 3:e—4:e pris i föregående kandidattävling, äger rätt till en plats i interzonturneringen. Vad angår tävlingarna om det kvinnliga världsmästerskapet, skall före nästa års kongress en enkät göras i syfte att fastställa, om det bland de senaste årens deltagare i kvinnliga kandidattävlingar finnes intresse för att — i analogi med vad som gäller för männen — låta slutskedet bestå i en interzonturnering efterföljd av ett system av kandidatmatcher.

I de allmänna tävlingsbestämmelserna vidtogs en viktig förändring avseende organisationen av turneringar, som bland deltagarna räknar flera spelare från samma nationsförbund. Inlottningen av dessa har hittills måst ordnas så, att deras inbördes möten ägt rum så tidigt som möjligt; enligt de nya bestämmelserna är det tillräckligt, att dessa möten är avslutade, när 5 ronder återstår i turneringen.

Basen för såväl det manliga som det kvinnliga tävlingssystemet kommer liksom förut att bestå i zonturneringar. Var och en av de tre europeiska manliga zonturneringarna kommer fortfarande att sammansättas av spelare från alla de tre europeiska zonerna, men i avseende på de olika ländernas representation företogs en del detaljändringar. Av de nordiska länderna fick sålunda både Danmark och Island rätt till 2 platser i stället för 1. Sveriges två representanter blev liksom tidigare hänförda till den 2:a zonturneringen, som enligt planen kommer att räkna 21 spelare. Ingen begränsning kommer i fortsättningen att gälla för antalet av de spelare från ett och samma land, som från zonturneringarna kan gå vidare till interzonturneringen.

För de manliga zonturneringarna i främmande världsdelar blev ett flertal definitiva inbjudningar antagna vid kongressen, medan för de europeiska endast en inbjudan förelåg, nämligen ett preliminärt erbjudande från Holländska Schackfederationen att anordna en av de tre zonturneringarna. Optionen, som beviljades av kongressen, gäller till årsskiftet.

Flera detaljbeslut fattades i avseende på de ännu återstående kandidatmatcherna för tävlingsperioden 1963—1966. Sålunda blev matchen Spassky—Tal fastställd att spelas i Tbilisi (Kaukasien) med början 31 oktober 1965. Skulle någon av deltagarna då vara sjuk, äger han begära ett uppskov med högst tio dagar men förlorar därefter sin rätt, som övergår på vinnaren av tredje priset i kandidattävlingen. En match om deta pris är avsedd att spelas mellan Geller och Larsen, och tiden blir normalt februari eller mars 1966. Matchen kommer i så fall

att organiseras av Danmarks Schackfederation, om denna senast 1 december 1965 förklarar sig beredd härtill. Skulle emellertid finalen i Tbilisi på grund av sjukdomsfall inte komma till stånd, måste matchen Geller—Larsen arrangeras i något neutralt land (varvid Sverige skall ha prioritet) och börja redan 10 december 1965. Finalen är i så fall avsedd att börja 10 januari 1966 och att spelas i Sovjetunionen, om Geller vinner, men eljest i Sverige eller något annat neutralt land.

Världsmästerskapsmatchen kommer sannolikt att arrangeras i Moskva i april—maj 1966.

Beträffande nästa års största schackevenemang, Olympiaden i Havanna, lämnade den kubanske delegaten utförliga upplysningar. Tävlingen äger rum under tiden 25 oktober —20 november, och visum har av Kubanska Regeringen garanterats alla deltagare. Det uppdrogs åt FIDE:s president att i skrivelse till utrikesdepartementet i USA meddela, att samtliga kongressdeltagare ansåge det vara av stor vikt, att ett lag från USA komme att deltaga i olympiaden.

6 spelare från varje nationsförbund torde utom stadgeenligt fritt vivre på tävlingsorten även erhålla fri resa med flygplan från Madrid, Mexico City, Moskva eller Prag till Havanna och åter, medan för lagkaptener, tränare, officiella representanter och delegater till den samtidigt i Havanna arrangerade FIDE-kongressen ställdes i utsikt 50 % rabatt på samma flygsträckor. Dessa personer skulle på "Hotel Habana Libre" erhålla helpension till ett pris av 8 dollars per dygn. Beträffande eventuell rabatt för spelare och andra personer vid resor från hemorten till de nämnda fyra orterna och åter skulle förhandlingar inledas med ifrågakommande flygbolag.

En kvinnlig schackolympiad kommer 1966 att anordnas av Västtyska Schackfederationen. Matcherna skall liksom tidigare utkämpas vid 2 bord.

Vid kongressen föredrogs en rapport från överdomaren i 1965 års juniorvärldsmästerskapstävling i Barcelona, och det beslöts att 1967 års tävling skall äga rum i Israel, troligen i Jerusalem. President Rogard meddelade, att Sveriges Schackförbund är berett att söka organisera turneringen 1967 för den händelse att Israeliska Schackfederationen skulle få förhinder, och eljest 1969.

Något definitivt erbjudande för arrangerandet av nästa års studentvärldsmästerskap förelåg inte, men i anslutning till preliminära inbjudningar erhöll Schweiziska Schackfederationen en första prioritet för tiden till 31 oktober och Holländska Schackförbundet en andra prioritet för tiden till 31 december 1965.

En ny europeisk lagmästerskapstävling — den fjärde i ordningen — skall enligt kongressens beslut inledas med kvalificeringsmatcher 1967 och avslutas 1969. Anmälningsfristen utlöper tre veckor före nästa års kongress, som har att fastställa reglemente för tävlingen. 10 nationsförbund, däribland Sveriges, ingav redan i Wiesbaden preliminära anmälningar.

Internationell stormästartitel tilldelades Leonid Chamkovitch, SSSR, Dragoljub Ciric, Jugoslavien, Florin Gheorghiu, Rumänien, Vlastimil Hort, Tjeckoslovakien, Dragoljub Janosević och Milan Matulović, Jugoslavien, samt Alexej Suetin, SSSR, och vidare kreerades 19 internationella mästare, 3 internationella dammästare och 24 internationella schackdomare. Det noterades vidare, att internationell mästartitel på våren 1965 efter skriftlig omröstning inom Kvalifikationskommittén tillerkänts Börge Andersen, Danmark.

Den i Tel-Aviv inledda preliminära diskussionen angående åtgärder mot vad man velat beteckna som en inflation i internationella titlar hade under året fullföljts genom en enkät, och kongressen i Wiesbaden beslöt efter ingående debatt att på åtskilliga punkter i reglementet för tilldelningen av internationella titlar införa avsevärt skärpta bestämmelser. De strängare kraven gällde både klassifikationen av olika turneringar och de resultat, som alltefter sammansättningen av dessa måste uppnås för att komma ifråga för kvalificering, liksom också det erforderliga antalet kvalificerande resultat. En annan, nyinförd bestämmelse riktade sig mot den på senare år vanliga tendensen att underlätta titelförvärv genom att till turneringar inbjuda äldre mästare, vilkas nuvarande spelstyrka inte längre motsvarar deras på livstid förvärvade titlar. Det föreskrevs nu, att en stormästare (med undantag för världsmästare och exvärldsmästare) eller internationell mästare, som deltar i en turnering utan att under den närmast föregående femårsperioden ha noterat ett mot kvalifikationskraven svarande resultat, endast skall räknas som internationell mästare resp. som spelare utan titel vid bedömningen av andra deltagares prestationer i turneringen. Det nya reglementet har trätt i kraft vid kongressens slut men skall i vissa avseenden ej tillämpas på turneringar, som redan avslutats eller som komma att avslutas före årsskiftet.

I FIDE:s spelregler företogs även vid årets kongress en ändring, denna gång av Artikel 17.3, som avser otillfredsställande notering av förseglingsdrag. Enligt den hittillsvarande lydelsen har ett parti varit förlorat för en spelare,

"som förseglat ett drag, vilket är regelstridigt eller så oklart angivet, att det är omöjligt att fastslå, vilket drag som avsetts".

Lydelsen har nu ändrats till:

"som förseglat ett drag, vars rätta innebörd är omöjlig att fastslå",

varigenom det även efter försegling av ett regelstridigt drag överlåtes åt domaren att avgöra, om det rimligen kan anses råda tvivel om vilket drag spelaren avsett att försegla.

De vid närmast föregående kongresser så uppmärksammade frågorna om användningen av sekundanter och om motarbetandet av för tidiga remiöverenskommelser föranledde i Wiesbaden endast korta debatter. Mycket få rapporter hade ingått från nationsförbunden angående resultatet av sådana försök, som de av kongressen i Tel-Aviv uppmanats att företaga i syfte att pröva effektiviteten i olika uppslag beträffande speciell turneringsorganisation och andra åtgärder, och generalförsamlingen beslötat förnya uppmaningen.

Strävandena att vinna en ökad läsekrets åt FIDE-revyn hade tyvärr inte haft någon framgång, och antalet prenumeranter i Västeuropa och Amerika hade t. o. m. visat en avsevärd nedgång. Den Tjeckoslovakiska Schackfederationen hade därför meddelat, att den efter utgången av 1965 inte vore i stånd att fortsätta utgivningen. Det synes emellertid finnas vissa möjligheter att denna kan övertagas av en schackförläggare i Hamburg, och kongressen uppdrog åt Västtysklands delegat att inleda förhandlingar med denne för att därefter eventuellt kunna framlägga ett förslag till FIDE-presidentens godkännande.

Vad beträffar det föregående år träffade beslutet att, bl. a. genom förmedling av simultangivare, bidraga till schackspelets popularisering i utvecklingsländerna, uppdrogs det åt vicepresident Boris Rodionov att såsom av FIDE förordnad ställföreträdare för president Rogard handlägga ärenden på detta område.

Kongressen antog ett erbjudande från Sovjetunionens Schackfederation att utarbeta manuskript till en bok om "Världsmästarna i schack och kandidaterna till denna titel", vilken är avsedd att utgivas under FIDE:s auspicier. Boken kommer att utom en allmän historik och korta biografier över de ifrågavarande mästarna även innehålla en samling av dessas bästa partier med kommentarer. Den är avsedd att utges på tyska, engelska och ryska, och de till FIDE anslutna schackfederationerna kommer genom ett cirkulärbrev att inbjudas till förhandsbeställningar.

På förslag av USA:s delegat beslöts att till FIDE:s tidigare tre officiella språk franska, engelska och ryska foga spanska.

I övrigt behandlades bl. a. frågor angående junior- och damschack, FIDE:s medlemsbestånd, förhållandet till UNESCO, spelöppningsnomenklatur samt vissa finansiella spörsmål.

Antalet av FIDE:s arbetsuppgifter har på senare år ständigt ökats, och när därtill vissa av de problem, som en kongress har att taga ställning till, är så komplicerade som i Wiesbaden bl. a. frågorna om nya världsmästerskaps- och titelreglementen, erbjuder det stora svårigheter att på den mycket begränsade tiden finna tillfredsställande lösningar. I stort sett torde detta emellertid även denna gång ha lyckats, och förtjänsten härav tillkommer utom president Rogards fasta och målmedvetna ledning även den anda av ömsesidig respekt och förståelse, som är traditionell inom FIDE och som kom till uttryck i delegaternas villighet att låta sina federationers speciella önskemål och intressen träda tillbaka för högre synpunkter och mål.

Hugo Björk

*

(Forts. från sid. 258)

Jan Svenneby—V. Chourbanov	½—½
Erling Kristiansen—S. G. Malmgren	1—0
Thor Störe—Gunnar Johansson	0—1

I söndagens blixt var oslolaget försvagat genom fyra reserver, och göteborgarna vann stort med 60—40. I den samtidiga ungdomsmatchen segrade norrmännen med 6,5—3,5. Terje Wibe slog göteborgaren Ulf Nyberg vid första bordet.

I göteborgstruppen ingick även klubblag. Manhem slog SK Oppsal med 6,5—5,5 och med 26—23 i en blixtmatch. Oslo SS B-lag vann mot Lundby med 8,5—1,5.

Tryggve Waage, Oslo-förbundets president, ledde föredömligt samtliga tävlingar. På lördagen var deltagarna samlade till gemytlig bankett på Oslo Hantverksförening.

A. B.

D. ANDRIC:

ÅTERBLICK PÅ HAVANNA

Just återkommen från den stora, redan traditionella Capablanca-turneringen i Havanna, berättar stormästaren Ivkov för oss om förhållandena där och ger oss en föreställning om den schackimpregnerade atmosfären i den kubanska huvudstaden.

Först och främst är han övertygad om att schackintresset på Kuba proportionellt sett är större än vad det är i Sovjet. Under den tid tävlingen pågick — en månad ungefär — var det sammanlagt cirka 100.000 åskådare i spellokalen, Havana Libre Hotel. Den sista ronden hade samlat en publik på 13.000 personer i turneringshallen samt i angränsande lokaler, där stora demonstrationsbräden var uppsatta.

— o —

Den unge Bobby Fischers deltagande på avstånd med hjälp av telefon och telegraf gav evenemanget en särprägel, som givetvis märktes mest av allt, så mycket mer som detta kom efter hans två år långa frånvaro — eller skall vi säga självpåtagna schackliga exil — från såväl inhemska som internationella tävlingar. Senaste gången han deltog i en tävling var i USA-mästerskapet 1963, då han uppnådde just precis 100 procent. Han har fått en stor flock av beundrare i Havanna, berättar Ivkov, men frågan är om det var deras vädjan eller de 3.000 dollars, som han fick som extra honorar, som var den avgörande faktorn för hans beslut att ställa upp. En telegramväxling mellan Fischer och Castro själv dramatiserade händelserna ordentligt, innan den första bonden blev flyttad.

— o —

Fischer var förstås handikappad, eftersom hans partier varade omkring sju och en halv till åtta timmar innan de nådde fram till tidskontrollen — i stället för fem timmar i de vanliga partierna, och ofta fick han spela ytterligare tre eller fyra timmar efter avbrottet. Denna omständighet, tillsammans med hans brist på tävlingsvana, ställde honom redan efter några ronder utanför kampen om första platsen, och det förklarar hans tre förluster. Men just i själva starten tycktes Fischer vara starkare än de svåra förhållandena: hans parti i första ronden mot västtysken Lehmann, vilket 20.000.000 amerikaner kunde följa i TV, var en verklig klenod, och likaså hans vinst i andra ronden mot den ryske stormästaren och förre världsmästaren Smyslov, varvid den osynlige mirakelmannen väckte stor entusiasm bland sina anhängare. Men redan i tredje ronden undgick han med knapp nöd ett sorgligt slut i striden med rumäniern Ciocaltea, och därpå följde hans remier med Wade och O'Kelly.

— o —

Den tionde ronden var vändpunkten. Efter att ha vunnit sitt parti stod Smyslov på 8½ poäng och väntade nu bara på resultatet av partiet Fischer—Ivkov, eftersom dessa hade 8 poäng vardera. Detta parti måste i själva verket spelas först nästa lediga dag, ty linjen New York—Havanna var för tillfället blockerad. Partiet sändes i sin helhet i Havannas TV och utan avbrott — åtta och en halv timme i ett sträck! TV-kamerorna samt den stora mängden av journalister och fotografer skapade en atmosfär som påminde om spänningen och uppståndelsen kring en boxningsmatch.

Ivkov vann, precis lika enkelt som Fischer spelade ut Smyslov i första ronden. Snart därefter framstod Ivkov och Smyslov som de enda rivalerna i striden om första pris, med Geller och Fischer närmast men klart distanserade. Ivkov vann nu sitt parti (mot Donner) och för detta vann han det enda skönhetspriset, avdömt av stormästaren Rossolimo. Priset är ett schackspel av elfenben. Vid avslutningsbanketten blev Ivkov serverad en enorm tårta, dekorerad med slutställningen i det partiet! Ivkov och Donner blev tvungna att förtära de flesta pjäserna inför Havanna-journalisternas ivriga kameraögon.

— o —

Smyslovs seger var mycket välförtjänt. Han spelade företagsamt och tog stora risker även mot de starkaste deltagarna. Det förhållandet att han remiserade för första gången i den tionde ronden är betecknande nog. Den unge jugoslaviske stormästaren Parma satte samtidigt ett rekord av motsatt slag: remier alltigenom i de första tio partierna. Spelarna skämtade härom och menade, att det var rena turen att inte en annan jugoslavisk stormästare, Trifunovic, den erkände remikungen, var med, för i så fall hade det uppstått en konstitutionell kris: två kungar på samma tron samtidigt, med samma rätt till titeln!

— o —

Frågan om den första platsen avgjordes — på sätt och vis — genom en av hemmaspelarna. Sedan Garcia missat en säker vinst och därpå en till och med ännu klarare remi mot Smyslov, fick han på slutet en helpoäng, vilken — ehuru ej för honom själv — var värd ett tusen dollars. Den som blev av med pengarna var Ivkov, som i näst sista ronden mot Garcia lyckades finna ett genast förlorande drag — bland många drag som lika snabbt skulle ha tvingat kubanen att ge upp.

Här är den fatala ställningen:

Ivkov

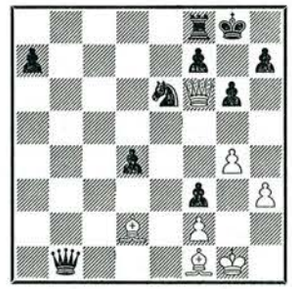

Garcia

Ivkov hade bara en minut kvar för de närmaste fyra dragen. Om han hade haft mindre än så, hade han säkert inte hittat 1. — d3???, vilket ju är detsamma som uppgivet efter 2. Lc3. Mot samme Garcia spolierade Geller sin vinstställning i Havanna för två år sedan genom att förbise en matt i två drag, men det hände i början på turneringen, så att följderna var jämförelsevis mindre dramatiska då. Nu däremot hade Ivkov 12 vinster och Garcia 15 nollor.

— o —

Före detta parti hade Ivkov en så säker ledning, att han haft råd att remisera på tidigt stadium både mot Garcia och Robatsch. Men till Ivkovs olycka spelade Garcia partiet så dåligt (utom det sista draget förstås!) att han inte tog minsta notis om poängställningen. Ivkov ledde alltjämt med en halvpoäng före Smyslov och Geller, men efter olyckan mot Garcia var han knappast upplagd för spel i sista ronden, fast det insåg han förstås inte själv. Han förberedde sex öppningsvarianter i Spanskt för partiet mot Robatsch och — vad som kanske var värre — avstod från det dagliga doppet i swimming-poolen. Men allt detta var bortkastad möda: österrikaren valde den sjunde varianten, aldrig tidigare spelad av honom men välkänd för Ivkovs närmaste rivaler, Smyslov och Geller och speciellt Cholmov, som innen dess inte ens tycktes lägga märke till Robatsch. Ehuru den hastighet med vilken Robatsch gav sina svar (3 minuter för 19 drag, medan Ivkov tänkte en hel timma i sina försök att länka in spelet i ett annat spår) borde ha framstått som symptomatisk nog för jugoslaven, så var det tyvärr för sent att avvika, eftersom det var en variant av det slaget att det inte finns några valmöjligheter. I sina försök att komma ur detta påskyndade Ivkov själv slutet. Genom förlusten föll han tillbaka till delad 2—4 plats tillsammans med Fischer och Geller.

— o —

Ivkov berättade också för oss om den chilenske mästaren Letelier, som flög över Kuba till Mexico för att först därefter resa till Havanna för att deltaga i en av turneringarna där. Under tiden hade emellertid förbindelserna mellan Mexico och Kuba försämrats något, och han blev tvungen att återvända till Chile via denna rout: Havanna — Gandar (Kanada) — Shannon (Irland) — Prag (Tjeckslovakien) — Madrid (Spanien) — Dakar (Senegal) — Rio de Janeiro (Brasilien) — Buenos Aires (Argentina) — Santiago de Chile, alltså över fyra kontinenter och två gånger över Atlanten. Detta är ett nytt exempel på att schack har blivit ett mycket komplicerat spel nu för tiden.

Korr-schack

Stor aktivitet på tävlingsfronten

Turneringsledaren i SSKK rapporterar, att aktiviteten är stor och att ett stort antal grupper startat i höst.

SM 1966 startade den 28/9 och deltagarlistan ser ut så här:

1. Bertil Johansson, Norrtälje, 2. Arne Bryntse, Stjärnhov, 3. Yngve Seger, Långshyttan, 4. Eric Wester, Tidaholm, 5. Eric Nordström, Bandhagen, 6. Bertil Mattsson, Rimbo, 7. Arne Andersson, Mölndal, 8. Bertil Wikström, Laxbäcken, 9. Birger Wikström, Borås, 10. Östen Aspevall, Älvsjö, 11. Leo Laurine, Kallhäll, 12. O. Reivant, Bandhagen.

Lag-SM 1966, div. I:

1. Jakobsbergs SS (L. Ekenlöv, A. Jansson, T. Blom, S. Kjellin), 2. Vällingby SS (J. Blomkvist, S. Arman, G. Hanell, S. E. Breimar), 3. Grimsta Fjärrschack (K. E.

Wickert, G. Lindsjö, G. Carlsson, P. Carlsten), 4. Fjärrschackkl. Zenit (S. Nilsson, M. Malmberg, B. Jonsson, N. Dahlin), 5. Göteborgs Fjärrschacksällskap (O. Kinnmark, E. Arvidsson, A. Andersson, S. Jansson), 6. Klemensnäs SK (M. Johansson, T. Johansson, C. O. Nilsson, S. Stenlund).

Lag-SM 1966, div. II:

1. Bodens SK (Th. Goldkuhl, G. Johansson, C. O. Goldkuhl, O. Karlsten) 2. Linköpings ASK (T. Larsson, S. Pettersson, O. Nyhlén, C. Nilsson), 3. Haninge SS (E. Carlsson, Kj. Wedin, A. Nyberg, B. Candefors), 4. Fjärrschackkl. Zenit (S. O. Öhlund, Å. Jonsson, P. Persson, T. Nordlander), 5. Laxå SK (I. Bohlin, Å. Karlsson, R. Larsson, T. Hägglöf), 6. Köpings SS (G. Källgren, L. Boman, N. Carlsson, S. Söderkvist), 7. Göteborgs Fjärrschacksällskap (O. Alfredsson, S. Lundblad, S. Amundsson, L. Cardell), 8. Falu SK (B. Skogsberg, H. Nilsson, G. Fernsten, S. O. Aek), 9. Kristallens SK (B. Bogeström, O. Svensson, O. Sjöström, B. Nilsson).

Dessutom har startat *tre mästargrupper* med tillsammans 33 deltagare; *SM för oldboys* två grupper med tillsammans 20 deltagare samt CUP TRE, 13 5-mannagrupper. Den 1/12 startar finalen i JSM.

Pristagare i SSKK:

Klass 1, grupp 4: 1. Göte Nilsson, Karlskoga 5 p, 2. Carl Nilsson, Linköping 4.5. Grupp 7: 1. Bo Aspelin, Borlänge 5,5, 2. L. Schneider, Jönkping 5,5. Grupp 9: 1. Tage Engman, Avesta 4, 2. R. Johansson, Alingsås 4, 3. E. Sörensson, Munkedal 4.

Klass 2, grupp 48: 1. A. Melander, Härnösand 5, 2. Å. Andersson, Uddevalla 4,5. Grupp 54: 1. Åke Andersson, Jönköping 6, 2—3. Berit Lindelöf, Hägersten och H. Mineur, Linköping 4. Grupp 57: 1. Gert-Åke Nilsson, Lund 6. 2. B. Björkman, Forshaga 4. Grupp 58: 1. Bengt Arne Lind, Romakloster 5,5, 2. Ulf Landström, Sundbyberg 4,5. Grupp 59: 1. G. Melander, Skärholmen 6, 2. Yngve Larsson, Kumla 4,5. Grupp 60: 1. S. O. Öhlund, Härnösand 5,5, 2. E. Strömmer Hammarstrand 4,5. Grupp 63: 1. Artur Jansson, Jakobsberg 5, 2. Å. Sandklef. Norrköpin 3,5.

Klass 3, grupp 12: 1. I. Eriksson, Västerås 5,5, 2. T. Slunga, Hagaranda 5. Grupp 20: 1. B. Pettersson Västerhaninge 5,5, 2. F. Andersson, Göteborg 4.5. Grupp 21: 1. J. E. Söderberg, Växjö 5,5, 2. Börje Skoog, Osby 4,5. Grupp 23: 1. G. Andersson, Alvesta 5, 2. T. Hansson, Hofors 4,5. Grupp 25: 1. H. Teikari, Borås 5,5, 2. Börje Skoog, Osby 4,5. Grupp 31: 1. Olle Jönsson, Lönsboda 5,5, 2. Hans Viberg, Strömsholm 4,5. Grupp 34: 1. G. Holmberg, Norrköping 5, 2. S. Leijon, Tavelsjö 4,5. Grupp 35: 1. Kjell Falkenby, Göteborg 5, 2. G. Norevall, Uppsala 5. Grupp 45: 1. Rune Persson, Junsele 5,5, 2. Bernhard Luck, Laxå 5,5.

Nya grupper

startar oavbrutet i klasserna 1 (12 kronor), 2 (tio) och 3 (sju). SSKK:s postgironummer är 5 20 52, och tävlingsledare är Magne Malmberg, Fleminggatan 9, Sollefteå.

Magne Malmberg

*

Skönhetspriserna i SM

Sverigemästargruppen

Priset tilldelas Zandor Nilsson för partiet mot Royal Goode. Skönhetsvärdet ligger i det komplicerade sätt, på vilket han efter avbyten forcerar en bondevinst. Två lätta figurer kommer därvid i slag, men genom vackra vändningar undvikes pjäsförlusten och slutsnelet är sedan klart vunnet.

Mästarklassen

Priset tilldelas Olof Kinnmark för partiet mot Åke Edbäck. Efter kvalitetsoffer följer ett nytt överraskande drag, som på grund av bindningar i svarts ställning möjliggör avgörande mattangrepp.

Första klassen

Priset tilldelas T. Blom för partiet mot G. Gustafsson, Stenstorp. Motståndaren försöker den mindre vanliga Centrumgambiten men avviker tidigt från teorin, vilket Blom energiskt utnyttjar. Efter ett oväntat positionellt pjäsoffer följer ett bondeoffer, och det hela avslutas med ett elegant mattangrepp.

Andra klassen

Priset tilldelas Reine Lindström för partiet mot Leif Ivansson. Efter en av båda parter originellt behandlad spelöppning iscensätter Lindström ett poängrikt angreppsspel. I den avgörande kombinationen lämnas flera huvudpjäser i slag, och resultatet blir ett för Lindström vunnet slutspel.

Juniorklassen

Priset tilldelas Stig Olausson för partiet mot Tommy Liljeros. Motståndaren gör redan i spelöppningen ett par mindre ställningsmässiga drag, vilket Olausson kraftigt vederlägger med pjäsoffer, åtföljt av bl. a. ett överraskande damdrag, som genast ger honom avgörande materiell övervikt.

Göteborg den 26 oktober

Ernst Åhman *Bertil Gedda*

Nordiskt nytt

DANMARKSBREV

Det är för ögonblicket en väldig aktivitet i danskt schackliv, och det har varit så hela sommaren! För att ta det i kronologisk ordning skall då först nämnas turneringen om det öppna Risskov-mästerskapet. Denna tävling hade i fjol många utländska deltagare, men den här gången inskränkte sig detta till ett par svenska spelare, bl. a. Ljungdahl, som måste möta stormästaren Bent Larsen i första ronden och förlorade — dock först efter ett spännande spel. Det är inte lätt att spela sådana slags partier mot så starka motståndare, då betänketiden bara är en timme för varje spelare, speciellt om det händer saker i ett sådant parti. Bent Larsen var förstås storfavorit, men han vann ändå inte turneringen och förlorade två partier — mot Andersen och Sloth. Prislistan fick följande utseende: 1) Børge Andersen, Köpenhamn, 8 poäng av nio möjliga (remier mot Sloth och Pedersen), 2—3) Jørn Sloth och Eigil Pedersen, båda Århus, vardera 7½ (Sloth förlorade mot Pedersen och Pedersen mot Larsen), 4) Bent Larsen, Köpenhamn 7.

Här ett litet parti från den trevliga turneringen — inte för det att partiet har teoretiskt intresse, men den svarta springarvandringen brädet runt från c6 till d4 är ganska rolig.

Nr 131. SPANSKT

Liebermann **Pedersen**

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 d6 8. h3 0—0 9. c3 h6 10. d4 Te8 11. a4 Lb7 12. Sa3 Lf8 13. d5 Se7 14. Ld2 c6 15. dXc6 LXc6 16. Dc2 Dd7 17. aXb5 aXb5 18. Tad1 Db7 19. Lc1 LXe4 20. De2 Sg6 21. SXb5 LXf3 22. gXf3 Sh4 23. c4 SXf3† 24. Kf1 Sd4! och vit gav upp då han upptäckte matten på h1.

Även om Dansk Skak Unions turnering om danmarksmästerskapet 1966 skall avgöras i Århus i påskveckan, så räknar Vejlby-Risskov Skakklub med att arrangera det öppna Risskov-mästerskapet för fjärde gången vid samma tid, och svenska spelare bör ha uppmärksamheten riktad på detta, ty det är en verkligt välordnad och trivsam turnering. Nu har arrangörerna också den stora lyckan att stormästaren Bent Larsen gärna deltager i tävlingen, och Bent Larsen är ju självfallet det stora dragplåstret i Danmark, inte minst efter hans enastående goda insatser i kandidatmatcherna.

Enastående är också den publicitet som dessa matcher blivit föremål för i den danska pressen. Ingen daglig tidning av anseende underlät att kommentera den danske stormästarens prestationer i Bled, och den annars inte särskilt schackvänliga "Politiken" sände till och med sin sportredaktör — Simon — till platsen, varifrån han skickade hem några ytterst färgrika reportage om kampen på det rutade brädet, även om hans kunskaper om schack var nästan lika med noll och begränsade sig till följande uttalande, riktat till Bent Larsen: Herr Larsen, jag tycker om att se edra "långa" torndrag. De påminner mig om Ole Sørensens (den kände fotbollspelaren, som var bäst på plan då Danmark slog Sverige med 2—1!) djupa framspelningar!!

Förargligt nog missade ju Bent Larsen ett par gånger i fördelaktiga ställningar, och nu efteråt är vi i Danmark böjda för att skylla deta på Bent Larsens inställning till sekundantfrågan! Två gånger hade han avbrutna partier som han borde vunnit efter ingående analyser, men Bent Larsen menar, att han för att ha nytta av en sekundant skall ha en som är minst lika spelstark som han själv — helst en som är starkare än Larsen! Vi överlåter till läsaren att själv bedöma den frågan, men Tals sekundant t. ex. — Koblenz — är väl knappast så spelstark som exvärldsmästaren! Ännu mera förargligt är det nu för Larsen, att han måste gå igenom "skärselden" en gång till och nu starta från början i kvalificeringssystemet för att åter få ställa upp i kandidatturneringen. Han skall visserligen spela en match mot stormästaren Geller (om tredje pris), men en seger här ger honom endast en reservplats. Bent Larsens profetia i Skakbladet, att världsmästaren 1972 har ett namn som börjar med S, T eller L, är nog ett uttryck för förargelsen, eftersom Bent Larsen naturligtvis inte utan vidare kan komma förbi världsmästaren Petrosian, sovjetmästaren Kortjnoj och den amerikanske stormästaren Bobby Fischer!

Vi hade återigen ett ungdomslag med i den lilla ungdomsolympiaden i Haag, och detta lag, bestående av Jørn Sloth, Erik Bang, Svend Petersen och Henrik Sørensen, slutade på fjärde plats efter Holland, England och Västtyskland, men före Norge, Schweiz, Österrike och Belgien. Deltagandet i denna lagtävling har stor betydelse för vårt ungdomsarbete, i det att unga spelarna måste göra en verklig insats för att kvalificera sig för deltagandet.

Och så kommer vi fram till årets stora danska succé, som kom något i skuggan av Bent Larsens prestation i Bled. Vi sände ett lag studenter till olympiaden i Sinaia i Rumänien, och laget överraskade alla — även de mest långtgående optimister —

med att erövra tredje plats och bronsmedaljerna! Resultatet vet läsaren redan från tidigare referat i TfS, men det danska laget bestod av följande spelare: danmarksmästaren Sejer Holm Petersen, Jens Kølbaek, Jørn Sloth och Bent Sørensen, samtliga från Århus, samt Leif Kristensen, Köpenhamn. Den unge Jørn Sloth (21 år) gjorde toppresultat vid tredje bordet genom att ta 10½ poäng i tolv partier! Medan detta pågick var den "halve" Nordenmästaren Bjørn Brinck-Claussen, Köpenhamn, i England och deltog i "The Northen open English Championship" och vann överlägset med 10½ poäng före Golombek 8 och F. N. Stephenson och P. C. Griffiths 7½ vardera. Det är verkligen roligt att se sådana slags ungdomliga prestationer i internationellt schack, och det var också anledningen till att de unga spelarna "fick lov" att kämpa om en ledig plats i Københavns Skakforenings stora internationella turnering (100-årsjubileet). Det anordnades en liten kvalificeringsturnering i Köpenhamn för de unga spelarna och här vann Jørn Sloth före Hamann, Brinck-Claussen och Jørgen Hvenekilde. Sloth kom med i den internationella turneringen och det gjorde Hamann också, sedan danmarksmästaren Sejer Holm Petersen lämnat återbud. Denna turnering är i full gång, när detta skrives, och slutresultatet återfinnes på annan plats i detta nummer. Vi återkommer i nästa nummer med några av de intressantaste partierna från turneringen. Också den stora lagturneringen om danmarksmästerskapet är i full gång, och där har redan tre ronder spelats, när detta läses.

Eigil Pedersen

NORDENMÄSTARTITELN 1963

Nordiska Schackförbundet beslöt vid sin senaste kongress, att Manne Joffe, Sverige, och Björn Brinck-Claussen, Danmark, båda skall förklaras som nordenmästare 1963.

Bakom detta ovanliga beslut ligger en invecklad härva av motstridiga regeltolkningar, prestigehänsyn och andra omständigheter som inte borde öva inflytande på utgången av en schackturnering. Man hoppas, att oklarheter av detta slag nu för alltid skall vara ur världen. Kongressen beslöt nämligen samtidigt göra tävlingsbestämmelserna till föremål för en grundlig översyn, bl. a. de paragrafer som handlar om särskiljning vid lika poäng.

Ända sedan de nuvarande tävlingsbestämmelserna tillkom år 1953 i Esbjerg har man tillämpat Sonneborn-Bergers system för att skilja spelare i toppen av nordenmästerskapet, om dessa erhållit samma slutpoäng. Särspel har i något fall ägt rum, men då efter en frivillig överenskommelse mellan de berörda spelarna (Larsen—Olafsson 1955). I inbjudan till tävlingen i Odense 1963 fanns ingenting som angav, att man nu ämnade förfara annorlunda. Arrangörerna lämnade ej heller upplysningar om något sådant före tävlingens början eller under spelets gång.

Joffe mötte i elfte och sista ronden Gulbrandsen. På ett ganska tidigt stadium vann Brinck-Claussen över Jonsson, Island. Sedan övriga partier slutspelats, accepterade Joffe remi i förvissning att han därmed vunnit tävlingen på bättre kvalitetspoäng.

Och det är nu historien börjar. Arrangörerna låter nämligen meddela, att särspel vid senare tidpunkt skall ske mellan Joffe och Brinck-Claussen. Av naturliga skäl vägrar Joffe under föreliggande omständigheter att ingå på särspel. (Tävlingsbestämmelserna: "Om två eller flera komma på samma högsta poäng, och särspel ej kan ske, användes Sonneborn-Bergers system för att skilja dem åt".)

Ärendet överlämnades till Nordiska Schackförbundets styrelse att opartiskt avgöras utan dansk eller svensk inblandning. Från svensk sida utgick man naturligtvis ifrån att Joffe med hänsyn till tävlingsbestämmelserna och mot bakgrunden av vad som förevarit skulle förklaras som segrare. Så blev dock ej fallet. Med knapp majoritet beslöt de norska och finska representanterna (islänningarna lät sig ej avhöra) att särspel skulle äga rum.

Sveriges Schackförbund protesterade mot beslutet och begärde att det skulle tagas till omprövning. Så skedde också våren 1964, men utgången blev densamma. Det svenska landsförbundets kongresser 1964 och 1965 hade frågan på dagordningen och förklarade sig enhälligt stödja Joffes rätt till titeln utan särspel.

På danskt och norskt håll var man benägen att betrakta det avgörande som fällts av Nordiska Schackförbundets styrelse som en skiljedom utan appell. Det fordrades därför stor diplomatisk takt och smidighet — inte minst från dåvarande förbundsordföranden Grenanders sida — att bringa saken närmare en lösning. Segslitna förhandlingar, som fördes vid personliga sammanträffanden mellan ländernas representanter, genom korrespondens och telefonsamtal, utmynnade till sist i ett kompromissförslag.

Kompromissen, formellt antagen av Nordiska Schackförbundet vid sommarens kongress i Oslo, ger titeln åt Joffe på grundval av gällande regler och åt Brinck-Claussen efter ett skiljedomsförfarande. Utgången kan anses som en eftergift av Sveriges Schackförbund och Manne Joffe — till båtnad för ett fortsatt nordiskt schacksamarbete.

Lars Bäckström

Den av Københavns Skakforening arrangerade jubileumsturneringen är den starkast besatta turnering som någonsin anordnats i Danmark. Projektet, som givetvis blev mycket kostsamt, kunde genomföras tack vare att betydande ekonomiska bidrag lämnades från olika håll. Kommunen gav ett anslag på 10.000 kr., vilket utgick från kulturfonden, och staden bekostade också mottagningen för de utländska spelarna på Rådhuset. Dansk Skakunion bidrog med 10.000 kr., och därtill kom ytterligare 15.000 kr. från K.S.U. och olika stödföreningar.

Gideon Ståhlberg var inbjuden men kunde inte ställa upp, då han samtidigt tävlade i Erevan. Sju stormästare var med i fältet: Barcza, Gligoric, Hort, Janosevic, Bent Larsen, Suetin och Taimanov. Internationella mästare: Børge Andersen, Jens Enevoldsen, Dückstein, Honfi och Ujtelky.

Ryssarna och Gligoric främst i Köpenhamn

Slutresultatet av den stora turneringen i Köpenhamn blev, att tre spelare delade segern, nämligen de båda ryssarna Taimanov och Suetin samt Gligoric, Jugoslavien, samtliga på 11 poäng. Den danske stormästaren Bent Larsen slutade på fjärde plats, endast en halvpoäng efter segrarna.

Bent Larsen gjorde en strålande upphämtning efter en del motgångar i tävlingens början med bl. a. förlust mot ungraren Hort i första ronden. Taimanov startade starkt och vann de båda första partierna mot resp. Jens Enevoldsen och Ole Jacobsen.

Efter några ronder fann Bent Larsen sin rätta stil och noterade från och med sjunde ronden fyra vinster i följd, vilket förde honom upp till en placering bland de främsta, bl. a. vann han under denna period mot Gligoric. I den tionde ronden remiserade Taimanov och Suetin, och ställningen var då i toppen: Suetin 7,5, Taimanov, Larsen och Gligoric 7. Närmast placerade var österrikaren Dückstein, tjecken Hort och ungraren Honfi. Anmärkningsvärt är, att den kände stormästaren Janosevic, Jugoslavien, då endast tagit 2,5 poäng! Bent Larsen hade efter denna rond sex vinster, två remier och två förluster.

I den tolfte ronden vann Larsen mot ledande Suetin efter 54 drag. Det var Suetins första förlust i tävlingen. Taimanov ledde nu med 9 poäng före Suetin 8,5, Larsen, Dückstein, Gligoric och Hort 8. Janosevic hade nu vunnit två partier i följd och gått upp till 4,5 poäng. I den följande ronden föll Dückstein tillbaka efter förlust mot Gligoric. Den sistnämnde vann f. ö. även i den fjortonde ronden samt i finalronden och avslutade alltså med en vacker vinstsvit, som förde honom upp jämsides med Taimanov och Suetin. Larsen vann i den trettonde ronden och tog sedan 1,5 poäng i sina två sista partier.

*

Københavns Skakforening 100 år

Københavns Skakforening, populärt betecknad KS, firar i år sitt 100-årsjubileum. Den traditionella sammansutningen har under årens lopp burit upp en stor del av det danska schacklivets goda anseende, och jubileet är därför en stor händelse även internationellt sett. Kronan på verket, vad festarrangemangen beträffar, är den nyss avslutade stormästarturneringen i Köpenhamn, varom berättas på annat ställe i detta nummer. I nästa nummer berättar Eigil Pedersen mera härom.

Föreningen grundades egentligen redan år 1844 men måste efter en tid läggas ner. Den återuppstod 1865, och äran härför tillfaller först och främst statistikern S. From, introduktören av Froms gambit, föreningen förste ordförande, läkaren Balduin Sørensen samt Govert Nielsen (ordförande 1873—80).

Under Nielsens ordförandeskap hade föreningen sin guldålder, och ett par av dess medlemmar gav då ut **Nordisk Skaktidende** (1873—81). Vid denna tid inledde föreningen också ett nära samarbete med schacksammaslutningar i de övriga nordiska länderna.

År 1891 blev de båda fynborna Jørgen Møller (Møllers angrepp i Italienskt parti) och J. Giersing samtidigt medlemmar i föreningen. Redan 1901 vann den förstnämnde det nordiska mästerskapet och Giersing erövrade samma titel 1903. Bland andra starka spelare i KS kan nämnas dr. O. H. Krause — den kände teoretikern, brodern V. Krause, Hakon Nissen, Albert Nielsen och Vilh. Nielsen. Johs. Giersing var inte bara en stark spelare utan också den store organisatören, och han var ordförande under åren 1915—49. I dag har föreningen 110 medlemmar, och bland dem märks framför allt stormästaren Bent Larsen och den internationelle mästaren Børge Andersen.

Utlandet

Antwerpen I det belgiska mästerskapet segrade van Seters med 8½ poäng, men då han inte är av belgisk nationalitet, gick titeln till Boey, som kom på andra plats med 7½ poäng. Närmast Beyen och Miss Cornelis 7.

Bad Altheide I en internationell turnering till minnet av Rubinstein delades segern mellan Vasjukov och Dely med vardera 9½ poäng (av 13). Närmast Matulovic 9 och Ujtelky 8½.

Belgrad Leningrad vann mot Belgrad med 8—6 i stadsmatch.

Dunkerque Mazzoni segrade i det franska mästerskapet med 8 poäng före Boutteville och Rolland, vardera 7.

Emmen (Holland) I en internationell turnering för damer delades de båda första priserna mellan Zatolovskaja, Sovjet, och Lazarevic, Jugoslavien.

Erevan Kortjnoj vann stormästarturneringen med 9½ poäng av 13 möjliga. Resultat i övrigt för de bäst placerade: Petrosian och Stein 8 ½, Liberzon 8 (därmed kvalificerad för titeln internationell mästare), Portisch 7, Nei 6½, Stà..berg, Averbach, Filip, Fuchs och Matanovic 6.

Florens Segrare i italienska mästerskapet blev Tatai med 8 poäng (av 11) före Gustolisi 7½, Cappello, Palmiotto och Primavera 6½.

Grekland Nationsmästare för Grekland blev Vyzantiadis med 12 poäng (av 13). Närmast Kokkoris 11.

Haag Holländska mästerskapet avgjordes 8—22 september i en turnering med 12 deltagare. Segrare blev Prins med 7½ poäng med Zuidema (23 år) på andra plats och med samma poäng. Närmast Kuipers (24 år) och Langeweg 6½ poäng.

Hastings Brittisk mästare blev P. Lee (21 år) med 8½ poäng före N. Littlewood och J. Penrose, vardera 8.

Följande spelare har accepterat inbjudan till Hastingsturneringen under årsskiftet 1965—66: Gligoric, Jugoslavien, Uhlmann, Östtyskland, Pfleger, Västtyskland, Gheorghiu, Rumänien, Nicolai, Västtyskland, samt engelsmännen Lee, N. Littlewood och Hartston. Vidare kommer två ryska stormästare, antagligen Petrosian och Boleslavsky.

Imperia (Italien) I den sjunde schackfestivalen deltog 49 utländska spelare. I mästarturneringen (9 ronder Monrad) segrade Forintos, Ungern, före Jovic, Jugoslavien.

Moskva Moskvamästerskapet vanns av Aronin på 10½ poäng (av 15) före Ignatiev 9½ och Zaitsev 9.

München Med 319 deltagare från sju länder avgjordes den fjärde internationella blixtturneringen. Segrare blev Gligoric med Pfleger närmast.

San Benedetto del Tronto (Italien) I en internationell turnering (8 ronder Monrad) delades segern mellan Nestler, Palmiotto och Porreca, samtliga Italien, samt jugoslaven Pavlovic, alla på 5½ poäng. Närmast engelsmannen Parr 4½.

Vancouver För åttonde gången har stormästaren Yanofsky vunnit nationsmästerskapet för Kanada.

*

NONA GAPRINDASHVILI BEHÅLLER VM-TITELN

Det är i skrivande stund så gott som klart, att Nona Gaprindashvili besegrar Anna Kuschmir i striden om damernas VM. I deras inbördes match, som spelas i Riga, leder Gaprindashvili klart efter åtta partier. I de återstående sex partierna behöver hon bara 1½ poäng till för att behålla titeln.

Nona Gaprindashvili

NYTT FRÅN AUSTRALIEN

Monradturneringen The Doeberl Cup räknas som en av de stora schackhändelserna i Australien, eftersom den varje år samlar allt vad landet har av elit och spirande talang. Segrare 1963 blev John Purdy, och hans far C. J. S. Purdy vann första priset året därpå.

Också i år var alla de bästa spelarna med i det 31 man starka fältet. Betecknande är, att D. G. Hamilton och Purdy d. ä., som delade segern i australiska mästerskapet, inte lyckades komma med bland de nio främsta. Segrare blev Bill Geus med 6 poäng av 7 möjliga. Tvåa blev Mac Carthy på samma poäng, men han hade tagit sina poäng mot ett svagare fält. Detta säger en hel del, eftersom han dock slog australiske mästaren Hamilton, de båda Purdys (bägge tidigare australiska mästare) samt förre ungerske mästaren Paul Dozsa och vidare remiserade med Geus själv. Pristagare blev vidare Max Fuller 5 poäng, John Purdy, P. Dozsa, L. S. Fell, W. Cornish, R. Krestic och B. Neumann, samtliga 4½.

Ur svensk synpunkt är tävlingen av särskilt intresse därigenom att Thomas Mautner, som vi närmare presenterade i förra numret, deltog. Ehuru han ej kom bland pristagarna, väckte han stor uppmärksamhet, särskilt genom sitt praktfulla vinstparti mot Max Fuller, som vann tredje pris. Om detta parti skriver Mautner i brev: "Det är icke förtjänt av ett skönhetspris, ty jag begick en blunder i nionde eller tionde draget, som Fuller ej utnyttjade. Men efter det var partiet ganska rafflande. Från mitt 22:a drag var jag i tidsnöd, fann det hela mycket stimulerande." Partiet, som har gått runt i de australienska tidningarna, återger vi här med anmärkningar av Fred Flatow i "The Australian". Några kommentarer av Mautner själv är insatta inom parentes.

Nr 132. KUNGSINDISKT

M. Fuller		T. Mautner	
1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. Sc3	Lg7	4. e4	d6
5. f3			

Sämisch-varianten.

5. —	0—0	6. Le3	Sbd7
7. Dd2	c6		

Här finns också möjligheten 7. — c5. Textdraget håller valet öppet mellan e5 och b5.

8. 0—0—0	a6	9. g4	b5

Spelet är nu karaktäristiskt för sådana fall, då spelarna rockerar åt olika håll. Allting sätts in för att komma till kungsangrepp, och positionella synpunkter kommer tills vidare i andra hand.

10. h4	h5	11. Lh6	

(Vit borde ha spelat 11. e5! efter vilket svart hade haft svåra problem. Det är tydligt att svart borde ha underlåtit h5 och i tid avlägsnat hotet e4—e5.)

11. —	Da5	12. Sge2	

Tillåter en försvagning av kungsställningen. Sundare var Kb1, vilket skulle hejda svarts angrepp, samtidigt som det vita angreppet på andra sidan kan fortsätta.

(Rekommendation 12. Kb1 kan diskuteras. Det kunde följa (kanske) 12. — b4 13. Se2 h×g4 14. f×g4 S×g4 etc.)

12. —	b4	13. Sb1	D×a2
14. Sg3	c5!		

Med det starka hotet att spela springaren till c5 efter bondeavbyten i centrum.

15. g×h5			

På 15. d5 är 15. — Se5 starkt.

15. —	c×d4	16. L×g7	K×g7
17. D×b4			

Med avsikten att besvara 17. — Sc5 med 18. Da3.

17. —	Tb8	18. Da3	D×a3
19. S×a3	Sc5	20. h×g6	f×g6
21. Le2	Ld7	22. Tdg1	

Detta drag löser inte problemet att göra den vita löparen aktiv. Knappast bättre vore bondeoffret 22. f4 Sf×e4 23. S×e4 S×e4 24. T×d4 T×f3 och svart har alltjämt det bättre spelet. Vits bästa försvar är antagligen 22. Kb1 e5 23. Td2 i hopp om att kunna gardera allting.

22. —	d3	23. Ld1	d2†!
24. K×d2			

Eller 24. Kb1 Sd3 25. b3 Sf2 26. Th2 S×d1 27. T×d1 T×b3† 28. Ka2 T×f3 och svart vinner. Eller 24. Kc2 La4† 25. Kc3 L×d1 26. T×d1 Sa4† 27. K×d2 T×b2† med fördel för svart.

24. —	T×b2†	25. Kc3	Tfb8
26. h5	Ta2	27. Sc2	Tb3†
28. Kd2	Td3†	29. Ke1	

(Det är möjligt att Kc1 hade varit mindre riskabelt. Men i längden torde kungen där varit alltför exponerad för de svarta pjäserna.)

29. —	La4		

Snyggt skulle varit 29. — Te3† 30. S×e3 Sd3† 31. Kf1 Tf2 matt, men vit behöver inte spela 30. S×e3.

(Svart är nu beredd att emotse den vita g-bondens promotion med förtröstan.)

30. Sf5† Kf8 31. h×g6 Ke8 32. g7

(Om vit i stället spelar 32. Sfe3 följer T×Se3.)

32. — T×d1†!

(I tidsnöd.)

33. K×d1 T×c2 34. g8D†

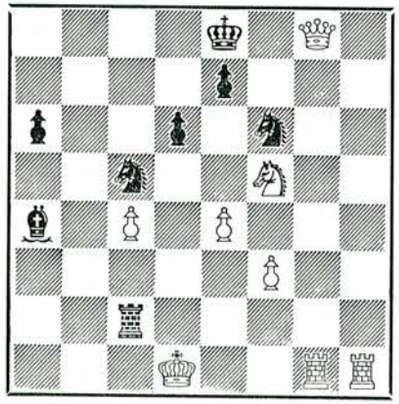

34. — Kd7!! 35. Dg3

Fast vit är nästan en hel dam över, är han förlorad på grund av hotet 35. — Tb2† jämte Sd3†, vilket innebär matt senast i tre drag genom Tf2. Detta kan inte garderas genom 35. Se3.

(Det är möjligt att vit kunnat bjuda längre motstånd med 35. Tg7.)

35. — Sd3

(I det uppkomna läget, med tidsnöd, en vit dam som gjorde mig nervös och samtliga turneringsdeltagare flockade runt vårt parti — kort sagt en liten nervborstande situation — hittade jag Sd3 som avgjorde partiet. Observera att det följande 37. — Kd8 är det enda som räddar mig från förlust.)

36. D×d6†

Det enda draget som förhindrar matt genast.

36. — e×d6 37. Tg7† Kd8
38. Th8† Se8 39. T×e8† K×e8
40. Tg8† Kf7 41. Sh6† Ke6
42. Tg6† Kd7 43. Tg7† Kc6
44. Uppg.

Distriktsnytt

Göteborg

Lagserien för korporationsklubbar gav till resultat att Volvo segrade i den högsta klassen med 9 poäng (av 10 möjliga). Placeringar i övrigt: SJ 8, Eriksberg 7, Spårvägen 4, Götaverken 2, SKF 0. Segrande lag i klass II blev Sjöhästen, i klass III Norröna och i klass IV Bostadsbolaget. För första gången anordnades också en tävling för fyramannalag, och här delades segern mellan Målarna och Tekniska Gymnasiet.

Norra Ångermanland

I tävlingen om distriktsmästerskapet utgick Birger Jonsson som segrare.

Blekinge

Förbundet har under året haft 14 anslutna klubbar med 201 medlemmar, varav 178 seniorer och 23 juniorer. Medlemsantalet innebär en ökning med 16 st. mot föregående år.

Ungdomsverksamheten har varit livlig. Sålunda anordnades under dagarna 24—25 okt. en ungdomsledarkurs på Karlsnäsgården gemensamt för Blekinge och Södra Småland. I denna kurs deltog 26 st. ungdomsledare, varav 15 st. var från Blekinge. I den öppna ungdomsverksamheten anordnades både höst och vår 8 fritidsgrupper med 154 pojkar och 16 flickor som deltagare. Skolmästerskapet i lagschack vanns av HAL Karlskrona, som sedan representerade Blekinge i riksfinalen. En juniorlandskapsmatch mot N-Skåne vanns av Blekinge med 5—0. Mot S-Småland blev det förlust med de hedersamma siffrorna 23—35.

Returmatchen mot Nordskåne spelades i Karlshamn och här blev det förlust för Blekinge med 10,5—14,5. De båda förbunden har därmed varsin inteckning i det uppsatta vandringspriset.

Vid årets SM-tävlingar i Falköping deltog 13 spelare från Blekinge. Här lyckades F. Steinbrecher bäst med en delad förstaplacering i klass I.

Årets DM-tävlingar hade samlat 104 deltagare fördelade på 52 seniorer och 48 juniorer, och för första gången kunde också en klass för flickor inrättas. Här deltog 4 deltagare. Blekingemästare blev för år 1965 B. Andersson Schackvännerna Karlskrona. Juniormästare för äldre juniorer blev U. Nävert, Karlshamn och för yngre juniorer B. Andersson, Karlskrona. Bland flickorna erövrade S. Persson, Torskors, mästartiteln. Blekingemästare i blixtschack blev B. Andersson, Karlskrona.

Blekingemästerskapet i blixtschack

I samband med Blekinge Schackförbunds 42:a kongress i Karlshamn anordnades en turnering i blixtschack avseende Blekingemästerskapet.

Resultatet i finalomgången blev följande:

1. Ingvar Johnsson, Bräkne-Hoby SK 4,5 p, 2. Nadislav Blazig, Olofströms SK 4 p, 3. Alvar Johnsson, Mörrums SK 3 p, 4. Frans Steinbrecher, Ronneby SK 2, 5. Eric Andersson, Mörrums SK 1,5 p, 6. Gösta Lundin, Sölvesborg 0 p.

Sammanlagt deltog 25 spelare i turneringen.

Ungdomsgrupper och föreningar kan rekvirera ovanstående *affisch* som hjälp vid rekrytering och propaganda. Den är utförd i fyra färger och i storlek 30×40 cm. I nedre kanten finns utrymme (c:a 10 cm) för egen text, t. ex. meddelanden om tid och plats för ungdomsschack, skoltävlingar och liknande.

Enda villkor för att gratis erhålla affischen är att gruppen eller föreningen till distriktets ungdomskonsulent rapporterar verksamheten senast den 1/3 1966. För varje rapporterad deltagare upp till 24 år utgår i likhet med föregående år ungdomskommitténs *stimulansbidrag* med 75 öre.

För föreningar med enbart seniorverksamhet betingar affischen ett pris av 50 öre per styck.

Affischen rekvireras från respektive distriktskonsulent (adresser se årsboken eller rapportblanketten för ungdomsgrupper) eller direkt från Sveriges Schackförbunds kansli, Birger Jarlsgatan 18, Stockholm Ö.

Ungdomskommittén

Ungdomskommittén sammanträdde den 23/10 i Stockholm under ordförandeskap av Sixten Eriksson. Nya i kommittén är Håkan Åkvist, Eksjö, vald av centralstyrelsen, och Tore Johansson, Klemensnäs, kongressvald. Vidare deltog kassören Harald Norell, Södertälje, Birger Elm, Lessebo, och riksinstruktör Lars Bäckström, sekreterare. Rapport lämnades från 14 tävlingar och andra arrangemang i kommitténs regi sedan majsammanträdet. Man beslöt bl. a. att stimulansbidrag som föregående år skall utgå 1965—66 till ungdomsgrupper efter antal deltagare (1964—65 registrerades 6.305 juniorer och ungdomar upp till 24 år). Instruktions- och propagandamaterial skall framställas. Konferens anordnas för distriktens ungdomskonsulenter på Fagerudd den 27—28 november.

Skolöverstyrelsen har anvisat ungdomskommittén bidrag för central verksamhet budgetåret 1965/66 med 55.000 kronor, varav 20.000 grundbidrag. 20.000 instruktörsbidrag och 15.000 rörligt bidrag.

Propagandaresa. Riksinstruktör Bäckström besökte i första hälften av oktober Dalarnas Schackförbund med syfte att söka stimulera intresset för skoltävlingarna och bildandet av nya ungdomsgrupper. Från Älvdalen i norr till Fagersta i söder gästades 15 föreningar och 27 skolor, där omkring 4.000 elever deltog i schacklektioner. Ett antal nya fritidsgrupper och skolklubbar bildades. I resans planering medverkade distriktets ungdomskonsulent Ragnar Boman, Horndal.

STÖD UNGDOMSSCHACKET POSTGIRO 65 71 81

Ordet fritt!

Ärade Tidskrift!

Ber att få skriva några rader med anledning av Kjell Krantz' inlägg mot Gideon Ståhlberg i TfS 8/1965.

Jag finner kritiken mot Ståhlberg mycket intressant, men kanske ur en annan synvinkel. Det som intresserade mig särskilt, var det att Krantz påpekade att Ståhlberg har vissa favoriter, som han oärna ser att det går dåligt för. Det märkliga med detta uttalande är att Krantz inte är den förste som påpekat, att herr Stormästaren har vissa favoriter bland de svenska toppspelarna. För trettio år sedan fanns det en stridbar herre i Göteborg vid namn Karl Berndtsson, som flerfaldiga gånger kritiserade Ståhlberg och anklagade honom för att ensam (nästan i varje fall) ta ut de svenska olympialagen. Den som vill ha bevis kan ju ta och titta i Schackvärlden av årgång 1936.

Detta ovan sagda om Gideon Ståhlberg är inte alls riktat som någon negativ kritik mot vår frejdade stormästare utan endast en jämförelse mellan två "stridbara" herrar från olika tidsåldrar. Huruvida Krantz har "tjuvtittat" i Schackvärlden eller ej vet jag ej, jag skulle knappast kunna tro det, så är det intressant att se att kritiken (den negativa) mot Ståhlberg återkommit efter 30 år. Vad det kan bero på vet jag tyvärr inte, men någon grund måste väl de bägge herrarna (Krantz och Berndtsson) ha i sina påståenden om Ståhlberg.

Det vore roligt om flera av Tidskriftens läsare vore intresserade av denna sak. Kanske det också vore möjligt att få höra vad Ståhlberg själv anser om att han blivit anklagad för att ha favoriter och rekommenderat en del spelare till olympialagen och krävt att få in dem.

Med vänlig schackhälsning

Anders Norberg

Herr Redaktör!

Kiell Krantz' häftiga utfall mot Gideon Ståhlberg i TfS (oktobernumret) har säkert förvånat många, särskilt då hans insinuation att Ståhlberg håller de äldre spelarna om ryggen, detta för att säkra sin egen ställning. Ett sådant generationstänkande märker man inte något av i uttalanden av Ståhlberg själv, allra minst i hans slutomdömen efter SM i Falköping. Där rekommenderar han ju tvärtom ett par av de unga spelarna för landslaget. Om Börje Jansson skriver han: "Han bör vara given representant i nästa års schackolympiad —" och om Ove Kinnmark: "Han skulle säkert försvara en plats i nästa års landslag!"

Detta går ju inte alls ihop med den bild som Kjell Krantz ger. Ståhlberg kan väl ha andra (och sakliga) motiv för att sätta Zandor Nilsson och Martin Johansson högt på sin ranglista. Är inte de goda resultat de uppnått i landslaget och i tidigare SM-tävlingar skäl nog?

Observatör

Herr Redaktör!

Monradsystemet kan ifrågasättas i mer än ett avseende. Erfarenheterna tala som nu i samband med tävlingarna i Falköping i sommar, när det t. ex. gäller old boys-gruppen.

Min egen turneringskurva såg ut så här: ½, ½, 1, 0, ½, 1, ½, 1, 1 = 6 p. Det är i och för sig inte så oävet med tanke på min ålderskurva med endast en äggfrukost (= 0 !!).

Men nu om det fungerande systemet!!

Vinsttabellen hade följande utseende: 7½, 7½, 7, 6½, 6. Om förste pristagarens förtjänster kan inget sägas, men hur hade verkningarna blivit, om systemet gått i en viss annan riktning. Sista speldagen avreste en av deltagarna (med idel nollor) utan att alltså ställa upp — med påföljd att den närmast segraren placerade spelaren fick gratis tilldelning och gick upp till samma poäng som vinnaren. Tag nu några i högen! Hade jag t. ex. erhållit denna poäng, så hade jag fått talet 7 — för att inte säga att den som hade sju på samma sätt kunde ha kommit upp till 8 poäng och blivit den segrande. En rond måste avbrytas och omprövas på grund av en annan spelordning.

Nej, fram för vedertaget system: Vi voro ju 13 spelare, som kunde ha uppdelats på två grupper, varvid en eller två spelare från varje grupp särspelat om slutlig placering. Detta vare nu mallen vid nästa kongress!!

Ett annat avsnitt skall även beröras. I vårt februarinummer av TfS läses en notis om degradering av spelare. Rätteligen sades det, att en spelare med 10 eller 15 starter skulle kunna förbliva i sin klass. Fliten borde belönas. Många av våra nyblivna mästare rymmer fältet för alltid sedan de fått den åtrådda titeln.

Om 1600-talets krigare hette det sålunda: "Den Gud giver ett ämbete giver han också förmågan att förvalta det". Ingen tänkte på att detronisera dem, när åldern tryckte på. Jag tänker inte bara på fallet Lex Vallin, som åberopats, utan på de stora schackmatadorerna Olof Kinnmark, Göteborg, och Sven Carlsson, Västerås, flitiga deltagare i överkant på kongresser.

Sven Stiglid

Partier

SM-SÄRSPELET

SM-särspelet mellan Martin Johansson och Zandor Nilsson, som inleddes med de fyra i septembernumret återgivna remipartierna,fick ett abrupt slut, då matchen fortsatte på Stockholms SF:s lokaler den 10 september. Enligt tävlingsbestämmelserna skulle nu första vinstpartiet avgöra. Johansson vann lottningen och öppnade för första gången i matchen med 1. e4. Det spännande och dramatiska partiet återges här med segrarens kommentarer.

Nr 133. SPANSKT

M. Johansson		Z. Nilsson	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	b5	6. Lb3	Le7
7. Te1	d6	8. c3	0—0
9. h3	Sa5	10. Lc2	c5
11. d4	Dc7	12. Sbd2	c×d4
13. c×d4	Sc6		

Denna variant i Tjigorins försvarssystem ser man sällan i nutida turneringspraxis, huvudsakligen därför att man för vit har funnit flera fortsättningar, som svart har svårt att komma tillrätta med.

14. a3

På det som starkast ansedda 14. Sb3 spelade Keres mot Gligoric i Hastings 1964/65 efter 14. — a5 15. Le3 a4 16. Sbd2 draget 16. — Le6!? vilket bl. a. av TfS hälsades som en teoretisk nyhet (se februarinumret). Emellertid förekom det redan i radiopartiet J. Nielsen—Z. Nilsson 12/1—2/4 1948, återgivet av TfS samma år efter Röster i Radio. Det följde 17. a3 Sa5 18. Ld3! Db8 19. De2 b4 20. Sg5! och svart hade att brottas med stora svårigheter, innan han efter 59 drag lyckades tillkämpa sig remi.

Att svart efter 16. — Le6!? 17. d5 inte har något att frukta bevisade partiet Geller —Ivkov, Havanna 1965. Det fortsatte med 17.— Sb4 18. Lb1 Ld7 19. Sf1 Tfc8 20. Dd2 Sa6 21. Sg3 a3! 22. b3 Ld8 23. Ld3 Dc3 24. Tac1 Db2 25. Tb1 D×d2 26. L×d2 Sc5 27. Lf1 g6 28. Tbc1 h5 29. Lb4 Lb6 och remislut.

På det valda draget, som anbefallts av Pachman, finner svart en lika enkel som övertygande väg till utjämning, en väg som veterligen inte tidigare beaktats.

14. — e×d4

Detta drag beaktas inte alls av Keres, och Pachman förser det med ett frågetecken och avfärdar det med ett enda drag, det som vit här väljer.

15. Sb3 d3! 16. D×d3

Inte heller 16. L×d3 Se5 synes ge vit någon fördel.

16. — Se5 17. S×e5 d×e5

Därmed är egentligen svarts ställningsproblem ur världen, d-bonden är förvandlad till en e-bonde, som effektivt proppar igen diagonalen b1—h7 och stämplar den vita löparens uppställning på c2 som ändamålslös.

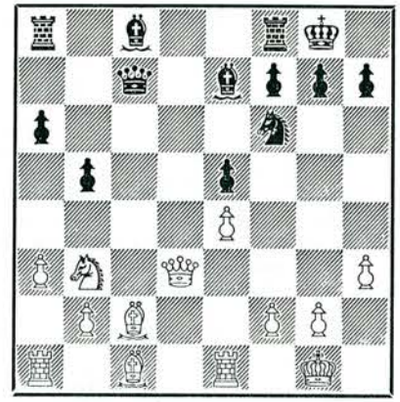

18. Ld2 Le6 19. La5 Db8

Efter partiet påvisade svartspelaren att 19. — Dc4! ger honom bekväm utjämning. Det valda draget är också väl spelbart och speglar en önskan att undvika förflackning av spelet.

20. Tac1 Tc8

Här hade det varit följdriktigare att genast föra damtornet i spel med Ta8—a7—d7.

21. Lb1	**Tc4**	**22. Sd2**	**T×c1**
23. T×c1	**Ta7**	**24. Dc3**	**Ld6**
25. Sf3	**h6**	**26. Td1**	**Sd7**

Så här i efterklokhetens tecken har jag svårt att förstå varför jag inte valde det naturligare 26. — Se8! med försvar av de viktiga fälten d6 och c7. Nu blir samspelet mellan pjäserna inte lika effektivt och svart låser fast sig i en bestämd försvarsposition.

27. Dc6	**Lf8**	**28. Tc1**	**Ld6**
29. Ld3	**g6**	**30. Lf1**	**Kh7**
31. Sd2	**Le7**	**32. Le2**	**Db7**
33. Lg4!			

För femte gången i särspelet byter Martin sin s. k. "dåliga" löpare, d. v. s. den av egna bönder mest hindrade löparen, mot motståndarens "goda" löpare. I det här partiet är det inte tu tal om att manövern är stark och citationstecken obehövliga. Det följande dambytet förvärrar ytterligare situationen för svart.

33. —	D×c6	34. T×c6	Sb8
35. Tc2	L×g4	36. h×g4	Sd7
37. Sb3	Sf6	38. f3	h5
39. g×h5	S×h5	40. Lc7!	

Med detta starka dra- hade svart inte kalkylerat. Nu blir hans ställning med ens kritisk.

40. — f6 41. Tc6 Sf4

Förseglingsdraget. Här avbröts partiet för två timmars matpaus — gissa vad den användes till!

Många av åskådarna avlägsnade sig nu med spelarna i känslan av att partiet så småningom skulle avgöras till dalaspelarens förmån, en känsla som för övrigt hans motståndare delade med dem. Ingen kunde väl drömma om att sakerna skulle ta den vändning de gjorde, bara några drag efter det att spelet återupptagits.

42. Sc1 Kg8! 43. g3 Se6

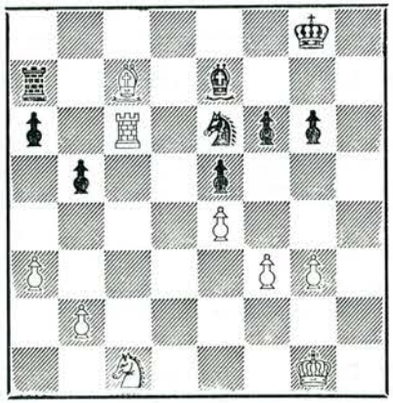

Antagligen det objektivt starkaste draget men gillrar samtidigt en fälla, som Martin trots en kvarts funderare inte genomskådar. På 44. Lb6 har svart paraden 44. — Sd8 men kan ändock inte hindra att vit efter 45. L×d8! (däremot inte 45. T×f6? för 45. — Td7) 45. — L×d8 vandrar med springaren via a2 och c3 till d5 med fortsatt starkt tryckspel mot svarts bönder på båda flyglarna.

44. L×e5? Sd8 45. Tc7??

Med 45. T×f6 L×f6 46. L×f6 hade vit kunnat få löpare och två bönder för tornet, men rollerna är ombytta, och det är vit som efter 46. — Td7 får kämpa för att klara livhanken.

45. — f×e5

Nu först upptäckte Martin, att svart på 46. T×a7 har paraden 46. — Lc5† och gav genast upp partiet. Hade den svarta kungen stått på g7 hade räkningen gått bättre ihop.

Som den gode och sympatiske sportsman Martin Johansson är, tog han den fatala utgången med fattning. Vi instämmer med Erik Lundin i DN av hela vårt hjärta. Nästa gång är det Martins tur!

Anm. för TfS av Z. Nilsson

Nr 134. SPANSKT

Spassky — Geller

Sjätte matchpartiet

1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	Le7	6. Te1	b5
7. Lb3	0—0	8. c3	d6
9. h3	Sd7		

Detta drag inleder ett elastiskt försvarssystem, som räknar Geller som en av sina varmaste anhängare och som är typiskt för det moderna spelöppningstänkandet. Svart håller den viktiga punkten e5 i ett fast grepp, och kungslöparen, som i Spanskt annars brukar tilldelas en mera blygsam uppgift, upptar kampen om centrum från f6.

10. d4 Sb6

I det sovjetiska lagmästerskapet 1964 valde Geller mot Tal att med 10. — Lf6 11. a4 Sa5 12. Lc2 Sb6! bemöta den vita strategin.

11. Sbd2	Lf6	12. Sf1	Te8
13. S1h2			

I fjärde matchpartiet spelade Spassky här 13. Se3 med fortsättningen 13. — e×d4 14. c×d4 T×e4 15. Dc2 De8 16. Ld2 S×d4 17. S×d4 L×d4 18. D×c7 Le6 och vit fick snart kämpa för remi. Det nya draget vittnar om att Spassky och hans sekundant Bondarevsky inte har varit sysslolösa under mellantiden!

13. —	e×d4	14. c×d4	Sa5
15. Lc2	c5	16. Sg4	L×g4
17. h×g4	c×d4		

Vit har nu löparparet och kan använda g-bonden som murbräcka mot den svarta kungsställningen. 17. — g6 förefaller därför vara en nödvändig försvarsåtgärd för att undvika den storm textdraget frambesvär.

18. g5 Le7 19. e5! Lf8

Här var sista chansen att spela g6, men efter 20. e6 skulle svart ändå få dras med en försvagad kungsställning.

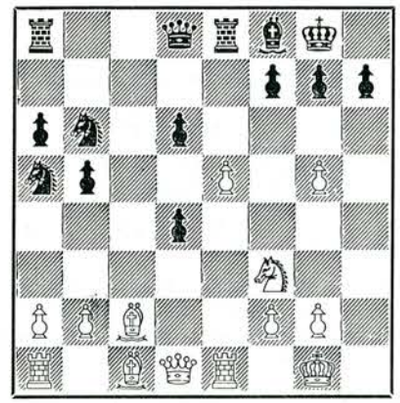

20. L×h7†!

Ett starkt och betvingande löparoffer, som Geller måste ha förbisett eller underskattat.

20. — K×h7 21. g6†! Kg8

21. — f×g6 leder med dragomkastning till samma spel som i partiet och efter 21. — K×g6? 22. Dd3† f5 23. e×f6† e.p. Kf7 24. Sg5† K×f6 25. Df3† är svart helt försvarslös.

22. Sg5 f×g6 23. Df3 D×g5

Enda försvarsmöjligheten, ty 23. — Le7 24. Df7† Kh8 25. Se6 leder till matt eller damförlust. Geller får nu två springare och ett par bönder för damen och försvarar sig i fortsättningen segt, men kan inte hindra det slutliga nederlaget.

24. L×g5	d×e5	25. Tac1	Ta7
26. Dd3	Te6	27. f4	Sac4
28. f×e5	S×e5	29. D×d4	Td7
30. De4	Le7	31. Le3	Sbc4
32. Tcd1	T×d1	33. T×d1	S×b2
34. Dd5	Kf7	35. Tb1	Sbc4
36. Lf2	g5	37. Te1	Lf6
38. Kh1	Sb2	39. Te3	Sbc4
40. Te2	Sd6	41. Ld4	Sdc4

Här avbröts partiet och Spassky förseglade sitt drag. Underligt nog ansåg nu experterna — om man får tro telegrammen — att Geller skulle ha möjligheter att hålla spelet. Det tog Spassky tre drag att bevisa motsatsen.

42. g4!	Ke7	43. Lc5†	Kf7
44. Db7†			

och Geller erkände sig nu besegrad, då han efter 44. — Kg6 45. Dc8! hamnar i en dragtvångsställning, ur vilken ingen räddning finns.

Anm. av Zandor Nilsson i Stockholms-Tidningen

Från Capablanca-turneringen Havanna 1965

Nr 135. SPANSKT

Fischer — Ivkov

1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	Le7	6. Te1	b5
7. Lb3	d6	8. c3	0—0
9. h3	Sa5	10. Lc2	c5

Det skulle väl behövas en elektronhjärna av senaste typ för att räkna ut — på ett ungefär — hur många gånger denna klassiska huvudvariant i Spanskt parti har förekommit i praktiskt spel.

11. d4 Sd7

Detta drag däremot är av sent datum: Keres försökte det i kandidatturneringen i Curacao 1962 — mot Fischer och Tal. Fischer vann sitt parti elegant.

12. d×e5

Inte bara här, utan också eljest i den slutna varianten av Spanskt, möter vi allt oftare detta bondeavbyte. Till synes mindre ambitiöst än metoden att bibehålla spänningen i centrum eller t. o. m. den gammalmodiga framstöten d4—d5, ger textdraget vit en mycket liten, men vanligtvis bestående fördel, med en del utsikter att använda fältet f5 som en bas eller också att underminera svarts bönder på damflygeln. Men möjligheten att förverkliga detta är något som så att säga hänger på ett hår.

12. —	d×e5	13. Sbd2	f6
14. Sh4	Sb6!		

Keres spelade här 14. — Dc7, men det tycks vara bättre att ha kvar damen på d8 ett tag.

15. Sf5 Tf7

Ett klokt drag. Om svart hade spelat något annat, så hade Fischer förmodligen inte brytt sig om att slå på e7. Med kun-

skap om Fischers respekt för löpare "hotar" Ivkov nu att dra löparen till f8, medan han inte har något emot att den genast bytes av.

16. S×e7† (?)

En spelares subjektiva smak leder ofta till felaktiga positionella omdömen. Just detta avbyte är roten till vits brist på verkliga chanser i fortsättningen. Här vore antingen 16. Df3 följt av 17. Sf1 eller till och med 16. a4 att föredraga.

16. — T×e7

Från och med nu får vi bevittna, hur svarts fördel i terräng nästan omärkligt ökas steg för steg och blir av mera konkret karaktär.

17. Df3 Le6 18. Sf1 Td7
19. Sg3 c4 20. Sf5 Sa4!

Möjligheten av 21. — Sc5 jämte 22. — Sd3 gör att Fischer genast måste ändra sin uppfattning om löparnas värde, åtminstone i detta särskilda fall. Genom att byta av på a4 medger vit emellertid att han behandlat spelöppningen felaktigt.

21. L×a4 b×a4

Det är inte något fel på svarts bönder, eftersom det inte går att ignorera dem, och för övrigt är svart nu i besittning av två öppna linjer. Vit kan nu bara hoppas på en eller annan taktisk chans på kungsflygeln (och detta i så fall närmast som ett önsketänkande) eller också på ett slutspel med olikfärgade löpare. Det är nu svarts uppgift att se till att ingenting av detta blir fallet.

22. Le3 Td3 23. Dg4 Dd7
24. Lc5 Tc8 25. Le7 (?)

Bara därför att han inte ville medge, att 24. Lc5 var ett slag i luften, så tillåter Fischer nu ett avbyte som är fördelaktigt för motståndaren, i det att det tar bort möjligheten av ett slutspel med olikfärgade löpare. Svart kunde förstås ha bytt på f5 tidigare, men det skulle ha gett vit inte bara en bas på e4, utan också chansen att angripa c-bonden utmed fjärde raden, vilket skulle ha bundit en svart pjäs för bonden försvar.

25. — L×f5 26. D×f5 Sc6
27. D×d7

Kanske 27. La3 var bättre — vem vet?

27. — T×d7 28. Lc5 Sd8
29. Ted1 Td3! 30. La3 Sc6
31. T×d3

I händelse av 31. Kf1 Tcd8 32. Ke2 kan svart centralisera sin kung och/eller rycka fram med bönderna på kungsflygeln (g6 jämte f5), ty om vit slår på d3, så slår svart tillbaka med bonden, varpå genast Sa5 följer. Under alla förhållanden var det dock förståndigare att avstå från bytet på d3.

31. — c×d3 32. Td1 Td8
33. Kf1

Ett bättre försök var möjligen 33. Lb4 t. ex. 33. — S×b4 34. c×b4 Td4.

33. — g6 34. g4

För att förhindra 34. — f5, men olyckligtvis är det inte förhindrat alls.

34. — f5! 35. g×f5 g×f5
36. e×f5 e4

Den svarta bonden offrades tillfälligt — och inte så mycket för att få sammanhängande bönder som för att få en bas för springaren på e5.

37. Ke1 Se5

Först nu inser vit det meningslösa i att fortsätta med 38. Kd2 här. Ty det hade besvarats med 38. — Sc4† 39. Kc1 e3! 40. f×e3 d2† 41. K-drag S×e3 och svart vinner.

38. Lc5 Sf3† 39. Kf1 Kf7

Med det mördande hotet 42. — Td8—g8—g1 matt.

40. Kg2 Tg8† 41. Kh1

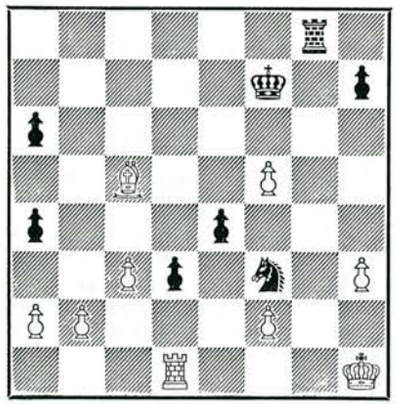

41. — Tg1†!

Detta var förseglingsdraget. Lika bra var 41. — Tb8, fast det kanske då skulle gå något långsammare, men å andra sidan skulle det kräva mindre i fråga om beräkning. Nu vinner svart en pjäs, men han måste spela mycket precist.

42. T×g1 S×g1 43. Le3 Sf3
44. Kg2 d2 45. L×d2 S×d2
46. Kg3 Kf6

Här var 46. — Sc4 en smula riskabelt. Analyser visar att svart kunde vinna tack vare ett enda tempo.

47. Kf4 h5! 48. Ke3 Sf3

Det enklaste. Jämför t. ex. 48. — Sc4 49. K×e4 S×b2 50. Kd4! a3! 51. c4 Sa4 52. c5 K×f5 53. Kc4 (eller 53. c6? Sb6 54. Kc5 Sc8) Kf4 54. Kb4 S×c5 55. K×c5 Kf3 56. Kb4 Kf2 57. K×a3 Kg3 och svarts h-bonde går i dam, medan den vita bonden inte har hunnit längre än till a6.

49. K×e4 Sg5† 50. Kf4 S×h3†
51. Kg3 Sg5 52. Kh4 K×f5
53. K×h5 Se4 54. U---

Den vita kungen är alltför långt borta för att kunna försvara bönderna.

Ett parti med utmärkt positionsspel av svart, av samma karaktär som Fischers spel i partiet mot Smvslov. Partiet är också av stort teoretisk betydelse.

Anm. för TfS av D. Andric

Nr 136. KATALANSKT

Smyslov		Donner	
1. Sf3	d5	2. c4	e6
3. g3	Sf6	4. Lg2	Le7
5. 0—0	0—0	6. d4	c5
7. c×d5	S×d5		

Här är 7. — e×d5 antagligen bättre. Spelet övergår då till en variant av Tarrasch-försvaret.

8. d×c5 L×c5 9. Dc2 Le7

Svart accepterar att försvara sig passivt. Däremot skulle han med 9. — Dc7, som för ögonblicket hotar L×f2†, ännu kunna hoppas på utjämning.

10. Td1 Sd7

Konsekvent passivt. Här skulle 10. — Dc7 eller till och med 10. — Sa6 (11. e4 Dc7) vara bättre. Men förmodligen tar svart redan här sikte på den excentriska idén att utveckla damtornet framför bönderna, vilket han olyckligtvis gjorde, som vi snart skall se.

11. Sc3 S×c3 12. D×c3 a5

Här har vi det. En mycket konstlad utvecklingsmetod.

13. Le3 Ta6 14. Sd4

Det var inte särskilt svårt att förhindra Tc6.

14. — a4 15. Tac1 Da5
16. D×a5

Dambytet framhäver en del svagheter i det svarta lägret.

16. — T×a5

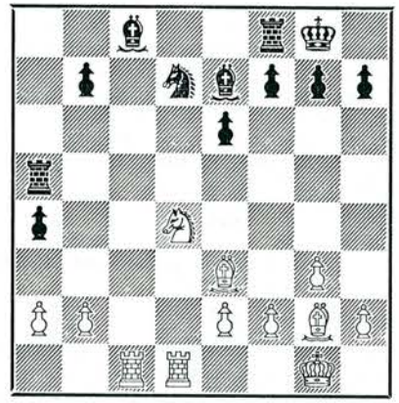

17. T×c8!! T×c8 18. L×b7 Uppg.

Svart har inget försvar, då det även hotar Sc6. T. ex. 18. — Sb6 19. Sc6! eller 18. — Taa8 19. L×a8 T×a8 20. S×e6 och vit har vunnit två bönder.

Anm. för TfS av D. Andric

Nr 137. SPANSKT

Ivkov		Donner	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	S×e4		

Donner är en av dessa stormästare som föredrar att välja spelöppningsvarianter alldeles som det passar för tillfället. Han förlorade med denna variant mot Ivkov redan i zonturneringen i Halle för tre år sedan, men han hade då efter öppningen en ganska lovande ställning och därför väljer han den varianten nu igen.

6. d4 b5 7. Lb3 d5
8. d×e5 Le6 9. De2

Vit slår redan in på en annan väg i jämförelse med det mera vanliga 9. c3, vilket spelades i det nämnda partiet.

9. — Sc5 10. Td1 S×b3
11. c×b3

En jugoslavisk idé, nu tio år gammal, som tog Donner med överraskning. Här är endast 11. a×b3 spelat och analyserat. På så vis blir fortsättningen av teoretisk bety-

delse för värderingen av en av huvudlinjerna i Spanskt parti.

11. — Le7 12. Sc3 0—0
13. Le3

Ivkov räknar med att Donner inte skall finna det rätta svaret. Det är sant att detta drag till en början ansågs vara det bästa, men sedan hittade man draget 13. — Sa5 med avsikten att fortsätta med Sb7 och därefter göra bondekedjan aktiv. De jugoslaviska teoretikerna enade sig då om att det riktiga draget här är 13. Ld2! (spelat två gånger av nuvarande jugoslavienmästaren Matulovic), vilket förhindrar just 13. — Sa5, och om 13. — Dd7 så 14. Lg5!, vilket — efter avbyte av löparna — gör fälten c5 och d4 svaga för svart, samtidigt som bonden d5 hotas.

13. — Sa5

Just det draget som Ivkov inte trodde att Donner skulle hitta!

14. Tac1 Sb7

Avser 15. — c5, även om 15. Sd4 spelas nu. En intressant men inte helt tillfredsställande möjlighet för vit är här 15. Se4 t. ex. 15. — Lg4! 16. Sc5 L×c5! 17. L×c5 Te8 18. h3 L×f3 19. D×f3 S×c5 20. T×c5 T×e5 och vits fördel är alltför mikroskopisk för att kunna utnyttias. Antagligen var det detta som Donner hade räknat ut. Ivkov går också in på den vägen, men böjer av åt ett annat håll nästan med en gång.

15. Se4 Lg4 16. h3!

Denna lilla överraskning kostar svart mer än en halv timma för nästa drag.

16. — L×f3 17. D×f3! c6

Båda spelarna har under partiet funnit, att 17. — d×e4 skulle gett vit övertaget efter 18. T×d8 e×f3 19. T×a8! T×a8 20. T×c7, och det var denna möjlighet med dess slutpoäng som de jugoslaviska teoretikerna hade förbisett. Så att det första försöket 13. Le3 har fått nytt liv nu, och — eftersom 13. Ld2 också är bra — så borde allt detta betyda, att vi i framtiden mera ofta kommer att träffa på 9. De2 i förbindelse med 11. c×b3 — eller också kanske det blir så att vi mera sällan kommer att få se 5. — S×e4, den öppna varianten i Spanskt parti?

Textdraget 17. — c6 garderar hotet 18. T×d5 D×d5? 19. Sf6†.

18. Sg3

Riskabelt vore här 18. T×c6 d×e4 19. T×d8 S×d8 20. D×e4 S×c6, eftersom de svarta tornen kan bli aktiva.

18. — Tc8 19. Sf5

Vit har fått allt som han hade hoppats på: öppna linjer för att utöva starkt tryck och till och med en del taktiska hos som Lh6 t. ex.

19. — g6?

Därmed förbiser svart ett annat hot, men ställningen var strategiskt förlorad för honom i vilket fall som helst.

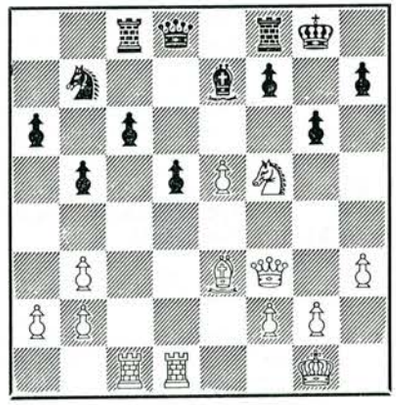

20. T×d5!! De8

På 20. — c×d5 följer förstås 21. T×c8. En annan poäng är att 20. — Dc7 bemötes med 21. T×c6!! med variation på samma estetiska tema.

21. Lh6! Uppg.

Även om Ivkov själv blygsamt menar, att partiet inte förtjänar skönhetspris, så tycker vi att Rossolimo ändå borde besluta sig för att sända honom det uppsatta och utlovade priset — ett schackspel av elfenben.

Anm. för TfS av D. Andric

Nr 138. SPANSKT

Fischer		Smyslov	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. d3			

Fast detta är en mera blygsam fortsättning (åtminstone tycks det så) än det vanliga 5. 0—0, så lyckas textdraget göra Smyslovs öppningsspel ganska osäkert. En sådan effekt återspeglar vanligtvis, att dess offer har räknat alltför mycket med speciella varianter, som preparerats före partiet, och detta sinnestillstånd är ofta orsaken till en del misstag.

5. — d6 6. c3

För att undvika avbyte av löparen efter b5 och Sa5.

6. — Le7

Då vit har spelat d3 en smula för tidigt, var det sannolikt nu på sin plats att försöka komma in i en variant, där detta bondedrag har karaktären av tempoförlust för vit. Så t. ex. antingen 6. — g6 eller 6. — Ld7 och därpå 7. — g6 jämte Lg7. Det är klart, förstås, att inte alla tycker om en sådan uppställning, men den är i varje fall i Smyslovs smak, vilket framgår av några av hans tidigare partier.

7. Sbd2 0—0 8. Sf1 b5

Svart borde här utnyttjat den omständigheten att vit dröjt med rockaden. Det kunde ske genom 8. — d5, t. ex. 9. L×c6 b×c6 10. S×e5 Dd6 och nu, om springaren garderas med d- eller f-bonden, så faller e-bonden. Eller om 11. Lf4 (med hotet Sg6), så 11. — Sg4! etc.

9. Lb3 d5

Nu däremot är svarts a- och b-bönder svaga, och detta kan bli ett motiv för vits fortsatta strategi.

10. De2 d×e4 11. d×e4 Le6?

Efter avbytet på e6 uppstår en del mindre svagheter i svarts bondeställning, och detta är mer än nog för att göra en perfekt skarprättare som Fischer glad. Smyslovs drag var tydligt nog inspirerat av Botvinnik, som haft framgång med det i en liknande ställning i Spanskt i några partier, som han spelade för ett kvartsekel sedan. Det är tydligt, att Smyslov inte var på riktigt kamphumör i början av Havanna-turneringen. Men det var kanske just detta misslyckande som sedan gjorde honom så osedvanligt blodtörstig, att han signerade sitt första remiparti först i den tionde ronden.

Här borde väl något sådant som 11. — Sd7 ha föredragits, och efter 12. Se3 Sc5 13. Lc2 till och med 13. — b4 med avsikten 14. — a5 följt av La6.

12. L×e6 f×e6 13. Sg3 Dd7
14. 0—0 Tad8 15. a4! Dd3

För att försvara b5-bonden.

16. D×d3 T×d3 17. a×b5 a×b5
18. Ta6 Td6

De båda tornen har en linje var, men medan vit kan använda sin a-linje för olika hot, så kan svart använda sin linje enbart för defensiva manövrer.

19. Kh1

Ett mysteriöst drag, vars hemlighet inte avslöjas någon gång i partiet. Kan det vara så, att Fischer råkade stöta till denna pjäs med sin högra armbåge — och därför blev tvungen att flytta den?

En sådan förklaring kan synas alltför rationell, det medges, ty vi erinrar oss just nu, att Aljechin ibland gjorde sådana drag för att utöva psykisk press på sin motståndare, nämligen genom att låta honom förstå att han var chanslös hur som helst.

19. — Sd7 20. Le3 Td8
21. h3 h6 22. Tfa1 Sdb8
23. Ta8 Td1† 24. Kh2 T×a1
25. T×a1

Tornbytet har på intet sätt förändrat ställningen strategiska karaktär.

25. — Sd7

Kanske 25. — b4 var värt att försöka här, men det möjliga svaret 26. Sd2! skulle visa på nytt, att i en dålig ställning har alla drag sina nackdelar. Vit kunde placera om sina springare genom: Sd2—c4, Sg3—e2—g1—f3.

26. b4! Kf7 27. Sf1 Ld6
28. g3 Sf6 29. S1d2 Ke7
30. Ta6 Sb8 31. Ta5 c6

Förstärker bonden b5, men nu uppstår en ny svaghet på c6.

32. Kg2 Sbd7 33. Kf1 Tc8
34. Se1 Se8

Smyslov förtjänar beröm för sitt sega motstånd, i det att han lyckas gardera de flesta av svagheterna. Men han kan inte täcka alla, vilket Fischer slutligen bevisar.

35. Sd3 Sc7 36. c4!

36. — b×c4 37. S×c4 Sb5
38. Ta6! Kf6 39. Lc1

Med avsikten Lb2 för att fästa uppmärksamheten på bonden e5.

39. — Lb8 40. Lb2

Hotet är förstås 41. f4 — och hur skall det bemötas?

40. — c5

Detta påskyndar slutet, men förlusten är oundviklig.

41. Sb6!! S×b6 42. T×b6 c4
43. Sc5 c3

Svart gav nu upp utan att invänta svaret 44. Lc1, varefter det inte finns något tillfredsställande sätt att parera de båda hoten 45. T×b5 och 45. T×b8 — för att nu inte tala om 45. Sd7†.

Fischers utsökta, metodiska sätt att utnyttja små fördelar gör detta parti till ett av de finaste exemplen på positionellt spel som vi sett på senaste tiden.

Anm. för TfS av D. Andric

Från Skolungdomens RM

Som vi tidigare meddelat, segrade Jan Sibe, Kalmar läroverk, i Skolungdomens Riksmästerskap grupp A. Följande partier ger prov på hans goda spel.

Nr 139. SICILIANSKT

Rolf Lekander — Jan Sibe

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 g6 5. Sc3 Lg7 6. Le3 Sf6 7. Sb3 d6 8. f3 Le6 9. Dd2 Tc8 10. 0—0—0 0—0 11. h4 L×b3 12. a×b3 Da5 13. Kb1 Sb4 14. Ld4 e5! 15. Le3 d5 16. De2 d4 17. L×d4 T×c3! 18. Uppg. På 18. L×c3 följer 18. — Da2† 19. Kc1 Lh6† 20. Ld2 (Td2) Da1 matt. Eller 18. b×c3 Da2† 19. Kc1 Lh6† 20. Le3 L×e3† 21. D×e3 D×c2 matt.

Nr 140. DAMINDISKT

Leif Gustafsson — Jan Sibe

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. Lg5 h6 5. Lh4 Lb4† 6. Sc3 Lb7 7. e3 0—0 8. a3 L×c3† 9. b×c3 d6 10. Le2 Sbd7 11. 0—0 g5 12. Lg3 Se4 13. Tc1 S×g3 14. h×g3 f5 15. Sd2 g4 16. e4 h5 17. e×f5 e×f5 18. Te1? (Bättre var väl här 18. d5 för att snabbt föra springaren till d4.) **18. — Df6 19. c5 f4 20. c×d6 f×g3 21. Lc4† Kh8 22. f4 D×f4 23. Tf1 De3† 24. Kh1 L×g2†!** (Ett elegant pjäsoffer som snabbt forcerar vinsten.) **25. K×g2 Tf2† 26. Uppg.** På 26. T×f2 (tvunget) följer 26. — D×f2† 27. Kh1 Dh2 matt.

Nr 141. FRANSKT

Jan Sibe — Lars Hedlund

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 Sf6 4. e5 Sfd7 5. f4 c5 6. c3 Sc6 7. Sdf3 Db6 8. a3 a5 9. Tb1 Le7 10. Le3 f6 11. Ld3 c×d4 (Detta tidiga avbyte gör med ens läget kritiskt för svart, då diagonalen öppnas för den vita damen till h5.) **12. S×d4! S×d4 13. c×d4 f×e5 14. Dh5† Kd8 15. f×e5 Db3 16. De2 Sb6 17. Tc1 Sa4** (Förmodligen ett förbiseende. 17. — Ld7 var nödvändigt.) **18. Lc2 D×b2 19. L×a4 D×a3 20. Dc2!!** (Ett målmedvetet och briljant pjäsoffer.) **20. — D×e3† 21. Se2 Lb4† 22. Kd1 Dd2†** (Vad annars för att parera matten? T. ex. 22. — Ld7 23. Dc7† Ke7 24. D×d7† Kf8 25. Tf1† Kg8 26. Df7 matt.) **23. D×d2 L×d2 24. K×d2** (Slutspelet är nu klart vunnet för vit.) **24. — Tf8 25. Thf1 T×f1 26. T×f1 Ke7 27. Tc1 Kd8 28. Sc3 Ta6 29. Lb5 Ta7 30. Sa4 b6 31. S×b6 La6 32. L×a6 T×a6 33. Sa4** och svart gav upp efter ytterligare några drag.

Köpenhamn 1965

Nr 142. NIMZOINDISKT

M. Taimanov — J. Nielsen

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 c5 5. Ld3 b6 6. Sge2 c×d4 7. e×d4 Lb7 8. 0—0 0—0 9. d5 (Detta drag spelades i partiet Bronstein—Keres i interzonalturneringen i Göteborg 1955. Efter 9. — h6 10. Lc2 Sa6 11. Sb5! e×d5 12. a3 Le7 13. Sg3 d×c4 14. L×h6!! slog vits offerangrepp igenom.) **9. — Sa6 10. a3 Ld6 11. Sb5 Lb8 12. d6 Sc5 13. Lc2 Le4 14. L×e4 Sc×e4 15. f3 Sc5 16. Lg5 Sb7 17. Dd4 a6 18. Sc7 Ta7** (Spelöppningen har inte slagit väl ut för svart. Fortsättningen 18. — L×c7 19. d×c7 D×c7 20. L×f6 g×f6 21. D×f6 ser väl riskabel ut.) **19. D×b6 S×d6 20. D×d6 D×c7 21. D×c7 T×c7 22. b3 La7† 23. Kh1 a5 24. Sc3** (Vits fördel är tydlig med tanke på bondemajoriteten på damflygeln.) **24. — Tb7 25. Sb5 Lc5 26. Ld2! Ta8 27. b4 Le7 28. b×a5 d5 29. Tab1 d×c4 30. Tfc1 Td7 31. Le1 h6** (Svart kan inte samtidigt försvara c-bonden och stoppa vits a-bonde.) **32. T×c4 Ld8 33. h4 Sd5 34. Tbc1 Se3 35. Tc8 T×c8 36. T×c8 Td1 37. Kh2 Kh7 38. a6 Lb6 39. La5! Sf1† 40. Kh3 Lf2** (Ett sista försök. Det hotar 41. — Se3.) **41. Tc2 L×h4 42. K×h4 g5† 43. Kh3 Se3 44. Te2 Th1† 45. Kg3 Uppg.**

Natania 1965

Nr 143. SICILIANSKT

Matanovic — Soos

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 e6 5. Sc3 Dc7 6. f4 a6 7. Le2 Sge7 8. Le3 S×d4 9. D×d4 b5 10. 0—0 Sc6 11. Dd2 Sa5 12. Kh1 Sc4 13. L×c4 D×c4 14. Ld4 Lb4 15. Tf3 0—0 16. a3 Le7? 17. Sd5! e×d5 18. Tc3 d×e4 (På 18. — Da4 följer Tg3 med hot på g7 och det hotar också b3.) **19. T×c4 b×c4 20. Dc3 g6 21. D×c4 Lb7 22. Dc7 Lc6 23. De5 f6 24. D×e7 Tae8 25. Dc5 e3 26. L×e3 Te4 27. Kg1 Tfe8 28. Te1 T×f4 29. L×f4 Uppg.**

Från Amsterdam (IBM) 1965

Nr 144. TARRASCH

Langeweg — Trifunovic

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 c5 4. c×d5 e×d5 5. g3 Sc6 6. Lg2 Sf6 7. 0—0 Le7 8. d×c5 L×c5 9. Sbd2 0—0 10. Sb3 Lb6 11. Sbd4 Te8 12. Te1? (Det riktiga är 12. b3.) **Sg4! 13. Lg5 Dd6 14. h3? S×f2! 15. K×f2 S×d4 16. Uppg.** På 16. S×d4 följer 16. — De5 och svart vinner tillbaka pjäsen med avgörande angrepp.

Studier

Bidrag och lösningar till ERIC UHLIN, Ivar Claessons gata 7 A, Kungälv.

1274. E. L. Pogosjanz, Sovjet. Original.

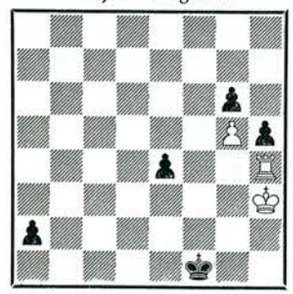

3+5=8 Remi

1275. V. Nestorescu, Rumänien. Original.

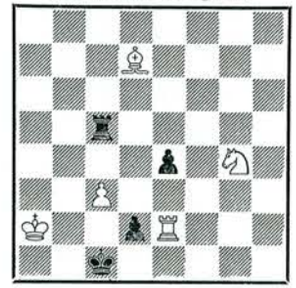

5+4=9 Vinst

1276. H. Sokka, Finland. Original.

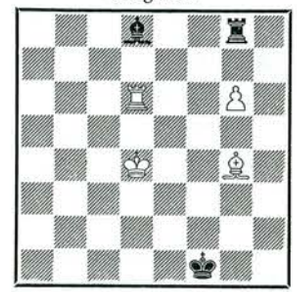

4+3=7 Vinst

1277. M. Bent, England. Original.

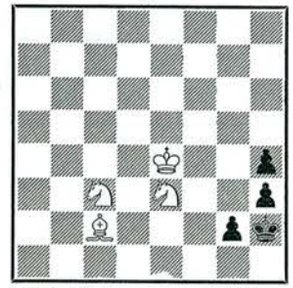

4+4=8 Vinst

1278. Z. Mihajlovski och B. Milovevski, Jugoslavien. Original.

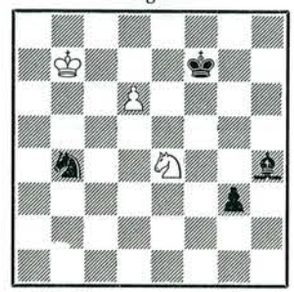

3+4=7 Remi

1279. E. Oñate, Spanien. Original.

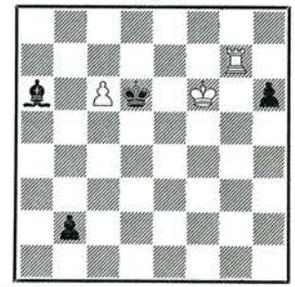

3+4=7 Remi

A = diagram.
B = Tg7 på d5, Kd6 på c7, Vit Bc5, c6. Remi.

1280. P. Perkonoja, Finland. Original.

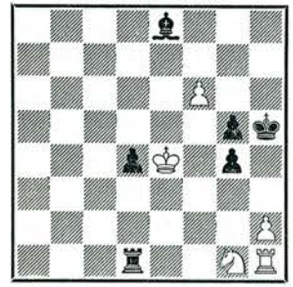

5+6=11 Remi

1281. J. E. Peckover, USA. Original.

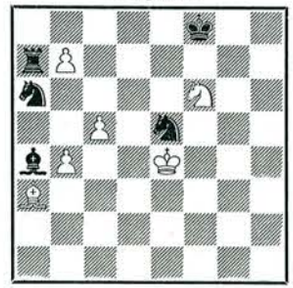

6+5=11 Remi

1282. T. B. Gorgiev, Sovjet. Original.

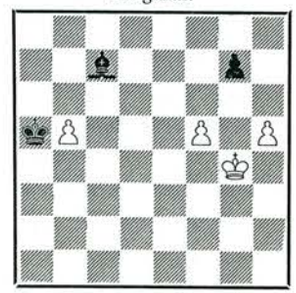

4+3=7 Vinst

1283. F. S. Bondarenko och A. P. Kusnetsov, Sovjet. Original.

3+4=7 Remi

1284. K. Runquist, Åstorp. Original.

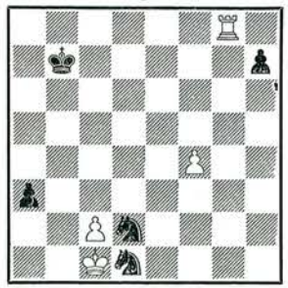

4+5=9 Remi

1285. V. A. Voinov och Al. P. Kusnetsov, Sovjet. Original.

4+5=9 Remi

1286. B. Soukup-Bardon, Tjeckoslovakien. Original.

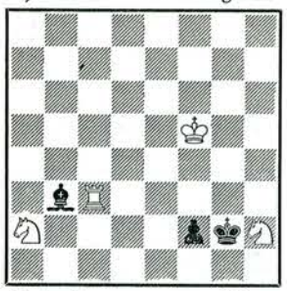

4+3=7 Vinst

1287. G. M. Kasparjan, Sovjet. Original.

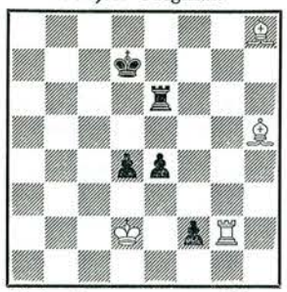

4+5=9 Vinst

1288. M. N. Klinkov, Sovjet. Original.

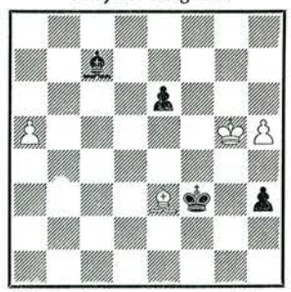

4+4=8 Vinst

Lösningsfrist: 28 februari 1966.

Lösningar till 1254—1259 i nr 6/1965

1254 (Mandler) Kh1, Lg2, g3, Se1, f4, Bc2, c4, e4, f5 — Kg4, Lh3, h4, Sf3, h8, Bb7, d6, f6. Vinst. *1. L×h4!* (1. S×f3? L×g2† 2. K×g2 L×g3 remi. 1. L×h3†? K×g3 2. S×f3 K×f3! 3. Sg6 Kg3 4. L drar Sf7 remi) *L×g2†* 2. *Se×g2 S×h4* (2. — Sd2 3. L×f6 Sf7 4. Sd5 S×e4 5. Sge3† Kf3 6. Lg7) *3. S×h4 K×f4* (3. — Sf7 4. Shg2 Sg5 5. Sd5 S×e4 6. Sge3† eller 4. — Kf3 5. Sd5 K×e4 6. Sge3) *4. Sg6† K×e4 5. S×h8 K×f5 6. Sf7* (6. Kg2? Ke4 7. Kf2 — 7. Sf7 Kd4 remi — 7. — Kd4 8. Ke2 K×c4 9. Kd2 b5 10. Sf7 d5 11. Sd6† Kc5 12. Sb7† Kc4 13. Sa5† Kb4 eller 12. Sf5 Kc4 13. Se3† Kd4 14. c3† Ke4 15. Sc2 f5 16. Sd4 b4 resp. 16. Sb4 d4 remi) *6. — Ke4* (6. — Ke6 7. Sd8† Kd7 8. S×b7 Kc6 9. Sa5† Kc5 10. c3 d5 11. Kg2 d×c4 12. Kf3 Kb5 13. Sb7 Kc6 14. Sd8† Kd7 15. Sf7 och vinner eller 7. — Ke5 8. S×b7 Kd4 9. S×d6 Kc5 10. Sb5 K×c4 11. Sa3† och vinner) *7. c5!* (7. S×d6†? Kd4 8. Kg2 Kc5 9. Se4† K×c4 10. Kf3 f5 remi eller 9. Sf5 K×c4 10. Se3† Kc3 11. Kf3 b5 remi) 7. — *Kd5* (7. — d×c5 8. c4 Kd4 9. Sd6 Kc3 10. Kg2 Kb4 11. Kf3 b5 12. c×b5 Ka5 13. Ke4 och vinner. Om 8. — b5 så 9. Sd6† Kd4 10. c×b5 Kd5 11. Sc4. Fel vore 9. c×b5 för Kd5 10. Sd8 c4 remi) *8. c×d6* (8. Kg2? K×c5 9. Kf3 Kd4 10. Ke2 Kc3 11. Kd1 d5 12. Sd6 b6 remi) *8. — Ke6 9. Sd8† K×d6 10. S×b7† Kd5 11. Sa5 Kd4 12. Sb3† Kc3 13. Sa1* och vit vinner.

1255 (Bent) Kg8, Tg5, Le1, h1, Se6, Bh3 — Kh6, Tf1, h4 Sf4, Bf5, g4, h5. Vinst. *1. Sd8 K×g5 2. Kg7 g×h3 3. Lf3 T×e1 4. Sf7† Kg4 5. Se5† Kg5 6. S×f3† Kg4 7. Sh2† Kg5 8. Ld2 Tg4 9. Sf3* matt.

1256 (Nadaresjvili) Kh8, Lg3, Sd7 — Kf3, Bd2. Remi. *1. Lh4! d1D 2. Se5† Ke4 3. Lf6 Dh5† 4. Kg8!* (4. Kg7? Kf5) *4. — De8†* (4. — Kf5 5. Lg7 och positionell remi) *5. Kh7* och positionell remi.

1257 (Bondarenko och Kusnetsov) Kg4, Df4, Ld1, Sa7, Ba5, c2, h5 — Ka3, Tb4, Le1, f1, Bc5, d5. Vinst. *1. c4! T×c4 2. Sb5† Kb2 3. Sd4! T×d4 4. D×d4! c×d4 5. h6 Lc3 6. h7 d3 7. a6 Lg2 8. a7 d4 9. h8D.* Men svart har remi efter 2. — Kb4 3. Sd4 T×d4 4. D×d4† c×d4 5. h6 Lc3! (5. — d3? 6. a6 Lc3 7. Kf3! ochh vit vinner) 6. h7 d3 7. a6 Le2† 8. Kf4 L×d1 9. a7 d2 10. a8D Lc2 11. Db7† Ka3 12. Dc6 Kb2 13. D×c3† K×c3 14. h8D† d4 15. Dc8† Kb2.

1258 (Bondarenko och Kusnetsov) Kf8, Tb8, Sd7, Bb3, c2, d5, f7 — Kh7, Da5, Lc1, Ba7, c7, e5, g4, g5, g6. Vinst. *1. Sf6† Kh6 2. Kg8 La3 3. b4! c×b4 4. d6! c×d6 5. Tb1 Da3 6. c3! D×c3 7. Se4!* Tyvärr är uppgiften fortfarande behäftad med bilösningar och dualer, vilket särskilt R. Nilsson visat med en ingående analys. Den mest närliggande bilösningen är 1. b4 La3 2. c3 Da6 3. Ke8 Dd6 4. f8D D×f8† 5. K×f8 g3 6. Sf6† Kh6 7. Kf7 g4 8. Se4 Kh7 9. Sg5† Kh6 10. Kf6 jämte 11. Th8 matt.

1259 (Pettersson) Kg8, Bf5, g5, g6, g7 — Kc7, Tf1, Le5, Sc3. Remi. *1. f6 L×f6* (1. — Se4 2. Kf7 L×f6 3. g×f6 S×f6 4. g8D S×g8† 5. K×g8 Kd7 6. g7 Ke7 7. Kh8 Th1† 8. Kg8 Kf6 9. Kf8 Ta1 10. g8S† remi) *2. g×f6 Sd5 3. f7 Se7†* (3. — Kd7 4. f8S†) *4. Kf8 S×g6† 5. Kg8 Se7† 6. Kf8 Sf5* (6. —Kd7 7. g8D S×g8 8. Kg7 Tg1† 9. Kh7 Sf6† 10. Kh6 Ke7 11. f8D† K×f8 patt) *7. g8D Tb1 8. Dg3† S×g3 9. Kg8.* Men svart vinner efter 1. — Sd5 2. f7 (2. Kf7 S×f6 3. g×f6 T×f6† och 4. — T×g6 eller 2. Kh8 S×f6 3. g×f6 L×f6 4. Kh7 Th1† 5. Kg8 Ld4 6. Kf— Tf1† 7. Kg8 Kd7 8. Kh7 Th1† 9. Kg8 L×g7 10. K×g7 Ke7 11. Kg8 Kf6 12. g7 Kg6 13. Kf8 Tf1† 14. Kg8 Tf2 15. Kh8 Th2† 16. Kg8 Th7) 2. — Se7† 3. Kf8 Kd7 4. g8D Ta1 och 5. — Ta8 matt.

Lösarlista nr 6/1965

		1254	1255	1256	1257	1258	1259	S:a
T. Jönsson	33	3	0	0	3	3	0	42
K. Kaikko	87	0	3	3	3	3	3	102
E. Karlsson	84	0	0	0	0	6	3	93
R. Nilsson	96	0	0	0	3	15	3	117
P. Perkonoja	105	0	3	3	3	6	3	123
T. Rydell	63	0	0	3	0	3	3	72
T. Sjödin	42	—	0	0	0	3	3	48
E. Svedberg	75	0	0	0	3	3	3	84
H. Zalitis	57	0	0	3	0	3	—	63

AVDÖMDA STUDIETURNERINGAR

Réti Memorial (domare Dr. A. Mandler)

T. B. Gorgiev och V. F. Rudenko
1 pris

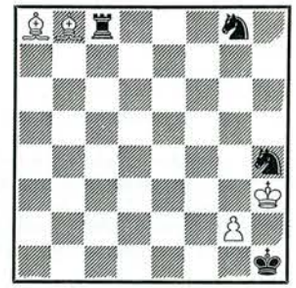

Remi

1. g3 Kg1 2. La7† Kf1 3. Lb7 Tc7 4. La[illegible] Ke1 5. Lb6 Tc6 6. La5† Kd1 7. Lb5 Tc5 8. La4† Kc1 9. Lb4 Tc4 10. La3† Kb1 11. Lb3 Tc3 12. L×g8.

J. H. Marwitz
2 pris

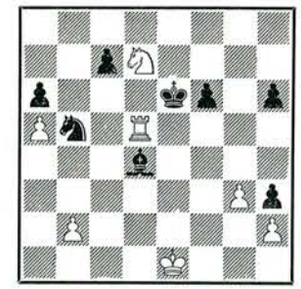

Vinst

1. Sb6 f5 2. Kf1! h5 3. b4 c×b6 4. T×b5 Le3 5. Ke1 Ld4 6. Kd2 Lf2 7. Kd3 Lg1 8. Ke2 Ld4 9. Kf3 Lg1 10. Kf4 a×b5 11. a6!

J. Moravec
3 pris

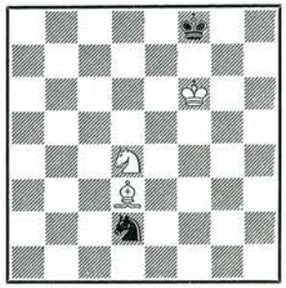

Vinst

1. Se6† Kg8 2. Sg5 Kh8 3. Lc2 Kg8 4. Lh7† Kf8 5. Lg6 Kg8 6. Lf7† Kh8 7. La2 Sf1 8. Kf7 Sd2 9. Kf8 Sc4 10. Sf7† Kh7 11. Lb1 matt.

4 pris (Kasparjan) Ka1, Sa5, g8 — Kd5, Lh2. Vinst. 1. Sf6 Kc5 2. Ka2! Kb5 3. Sb7 Kb6 4. Sd8 Ld6 5. a4 Le7 6. Sd5† Ka5 7. Sc6† K×a4 8. Sc3 matt.

Hedersomnämnanden: 1. Prokes, 2. Fr. Richter, 3. Kljukin, Sovjet, 4. Bron och 5. Kasparjan.

Szachy 1964 (domare F. A. Spinhoven).

1 pris, A. Levandovski, Polen: Ka4, Tb4, Sf6, Bc4, d2, e2 — Ka1, Tf4, Lf1, Sc1, Be3. Remi. 1. Sd5 e×d2 2. Sc3! T×c4 3. T×c4 Sa2! 4. Sd1 L×e2 5. Tc2 L×d1 6. Ka3! Sc3! 7. Ta2†!!.

2 pris, B. Badaj: Kg3, Th4, Sg8, Bd5, f6, h3 — Ka5, Te1, Lg5, Sc8, Be4, e7. Remi. 1. Th5 e×f6 2. d6 S×d6 3. S×f6 Ka4! 4. T×g5 Tg1† 5. Kh4 T×g5 6. S×e4! Tg6 7. Kh5!.

3 pris, A. Gurvitj och E. Pogosjanz: Kg4, Dh5, Lh3, Sf5, Bg2 — Ka4, De1, Lh4, Bf6, g5, g7. Remi. 1. Sg3! D×g3† 2. Kf5 De5† 3. Kg6 De8† 4. K×g7 D×h5 5. Ld7† och 6. g4!.

Hedersomnämnanden: 1. F. Bondarenko/ Al. Kusnetsov, 2. B. Badaj, 3. T. Gorgiev/ Pogosjanz, 4. H. M. Lommer och 5. E. Pogosjanz.

Omslagsstudie nr 7

Lösning: 1. h5! (hotar 2.h6) 1. — g×h5 2. g6 f×g6 3. e6 d×e6 4. c5 d×c5 5. a6 b×a6 6. b6 a×b6 patt. 2. — f5 3. e6 d×e6 4. c5 f4 5. c6 f3 6. c7 f2 7. c8D f1D 8. Dc2† Ka1 9. Dc3† Kb1 10. D×g7 remi.

På ett sätt var uppgiften mycket lätt. Samtliga lösare hade sett patt-idén. Men varianten 2. — f5 lurade oväntat många, till och med flera av de bättre placerade lösarna. Några har här tänkt sig 3. e×f6 e×f6 4. c5 d×c5, men detta avslag är ju svart inte tvungen till. Andra har tänkt sig 4. — h4, och då är det visserligen sant att vit räddar sig genom 5. a6 b×a6 6. b6 a×b6 7. c×b6 o. s. v., men allt detta strandar på det enkla 4. — a6. Eftersom nu varianten 2 .— f5 har fört många på fel spår, så kan vi inte godkänna sådana lösningar, som inte beaktar detta drag och det riktiga svaret därpå.

P. Perkonoja är nu ensam om att ha löst samtliga sju uppgifter rätt. Sex rätt har W. Johansson, Stockholm, Arvid Karlsson, Valdemarsvik, Lennart Larsson, Lerum, Heimo Lilja, Ragnar Nilsson, Kalmar, och John Strömberg. 5 rätt: Börje Aulin, Sven Snellman, Sture Rydell och H. Zalitis. 4 rätt: Lars Didriksson, Kari Kaikko, Erik Svedberg och J. Tolonen.

Etappristagare: Lars Didriksson, Tomas Marinus och Einar Öije.

Omslagsstudie nr 9

Lösningsfristen utgår den 20 december 1965. För att lösning skall bli godkänd krävs att alla väsentliga varianter är redovisade.

Tre bokpriser utdelas för varje uppgift, varjämte tio priser utlottas bland dem som under året insänt flest godkända lösningar: 50, 25, 15 och 10 kronor samt sex bokpriser.

Lösningar insändes i slutet kuvert till Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7. Skriv "Omslagsstudie 9" på kuvertet. Lösarna ombedes texta eller maskinskriva namn och adress på samma blad som lösningen.

Äldre årgångar av Tfs beställes hos
Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7

Problem

Bidrag och lösningar till BROR LARSSON, Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

12015. Tore Andersson
Tyringe

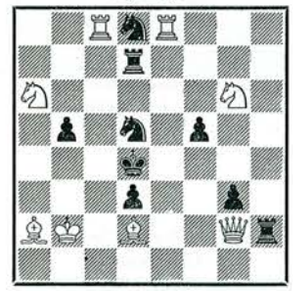

Matt i 2 drag

12016. Edvin Karlsson
Gräsmyr

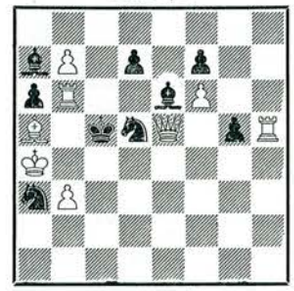

Matt i 2 drag

12017. Josef Klun
Buer Hassel

Matt i 2 drag

12018. Lennart Larsson
Lerum

Matt i 2 drag

12019. J. Szöghy
Budapest

Matt i 2 drag

12020. Erik Wennick
Hälsingborg
(Korr. nr 11570)

Matt i 2 drag

12021. M. Bent
Newbury

Matt i 3 drag

12022. Peter Brodelius
Skoghall

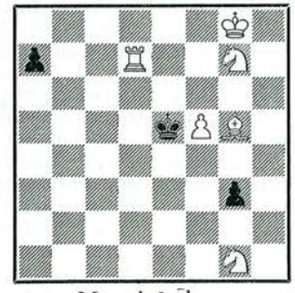

Matt i 3 drag

12023. Andre Fossum
Manglerud

Matt i 3 drag

12024. Pavol Jankovic
Kochia

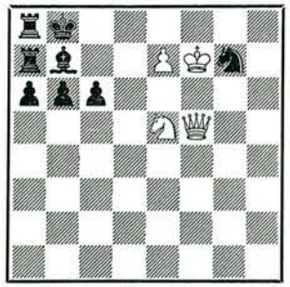

Matt i 3 drag

12025. Torsten Jönsson
Hälsingborg

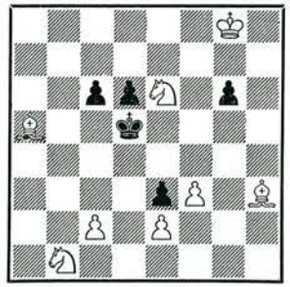

Matt i 3 drag

12026. Carl-Philip Nilsson
Nynäshamn

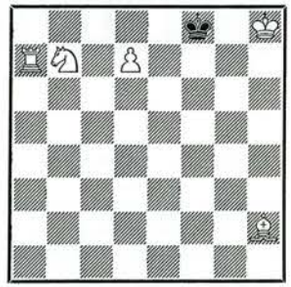

Matt i 3 drag

12027. Camil Seneca
Paris

Hjälpmatt i 3 drag
2 lösningar

12028. Fr. Prokop
Prag
(Korr. nr 9547, 1949)

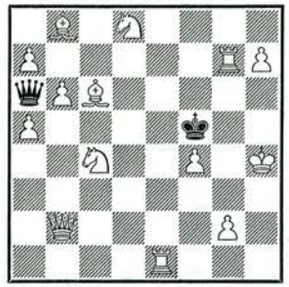

Självmatt i 4 drag

12029. Bertil Gedda
Göteborg

Självmatt i 5 drag

Lösningsfrist 31 december.

Lösningar till problemen 11965 —11979, häfte 6

11965 (Andersson). 1. Td8 hot 2. De5. Försök till frigörning 1. — Sd5 (Ld5 d5) skapar trevliga varianter (AKA). Tre frigörningar av vit D (KW). *11966 (Austrheim).* Förspel 1. — Tcd1 (Tfd1) 2. Lc6 (Lf7). Försök 1. Se21 (hot 1. Td4), Tcd1 (Tfd1) 2. Sc3 (Sf4) men 1. — Tc7! Lösn. 1. Se6 Tcd1 (Tfd1) 2. Sc7 (Sf4). Ett nätt förförelseproblem (EK). Roliga förförelser (LL). *11967 (Beck).* Försök 1. d3 (Td5)? Da2 (Da6)! Lösn. 1. Ld3. En särdeles trevlig förförelsetvåa (AG). Tre olika linjeavskärningar av vilka två pareras med drag av svart D, som lyckas upptäcka nya linjer för sitt försvar (PP). *11968 (Brummelman).* Försök 1. c3? L×c5 2. Ld4?. 1. Dc6? S×c5 2. Sd7? I lösn. 1. Db5 (2. De2) slår försökens matter igenom. Ett par förnämliga varianter (LL). Vit utnyttjar i mattdraget fängslingen av svart pjäs och linjeöppning för en vit pjäs (KW). *11969 (Touw Hian Bwee).* 1. Sd5 men tyvärr även 1. D×c7. *11970 (Larsen).* 1. e×d6. En god tvåa där bl. a. svarts trefaldiga slag på d6 ger upphov till tre varianter. Ingredienserna äro många (AG). Massor med goda varianter. Sex avdragsmatter (LL). *11971 (Mansfield).* 1. d7. Här är det fråga om avskärning och frigörning. Tf2 framkallar fyra varianter (AG). En bra skapelsen med trevliga avskärningar (AKA). *11972 (Wirtanen).* Det avsedda 1. De2 strandar på Ld4† men i stället har vi 1. b5, fast det var inte avsett. *11973 (Hemmingsson).* 1. Lc5 L×c5 (S×c5 T-) 2. Te6 (D×d4 L×d4). Lätt med vackra matter och särskilt bra i inledningsdraget (PP). Inl. hotar 2. D×g5 vilket dock på grund av svarts dragtvång aldrig kommer till utförande. Varför inte tillfoga en svart Bh6, så att problemet blir ett rent dragtvångsproblem med fyra varianter? (KW). Vad säger författaren? *11974 (Larsson).* 1. Ta6 (2. S×f6) L×c5 (L×e5 Lc3 L×f2 L- D×g7 f5) 2. Td1 (0—0—0 b×c3 K×f2 Td1 Sb6 Td1). Mest svårlösta trean. Märkligt innehåll (EK). Vid ett flyktigt betraktande verkar trean tråkig, men under lösningsförloppet stegras intresset alltmera. Lösningen fördröjes avsevärt genom de många varianterna (AG). *11975 (Richter).* Tidigare publicerad som nr 11664, TfS 9, 1963. 1. Sd3 Sg3 (c4 f×g6) 2. D×g4 (Lf3 Sf4). Och även denna gång fick förf. ampla lovord. *11976 (Wikström).* 1. Kc7 (2. De8) S×b4 (Sc3 a×b4) 2. Ld4 (L×c3 De8). God nyckel och trevligt variantspel, avsaknaden av modellmatter till trots (LL). En god trea där svart ibland är i dragtvång (AG). *11977 (Wirtanen).* 1. d6 (2. D×e6) e5 (Td5 L×c3 c4 Sf4) 2. Dg8 (De2 Sf1 T×c4 Dc2). Men efter 1. — L×c3 2. Sf1 c4! finns ingen fortsättning. *11978 (Mikajlovski och Milosevski).* Skenspel 1. — Sc3 2. b1L Lb4 3. Lc2 Lc3. Lösn. 1. K×b1 Kb4 2. Ka1 Ka3 3. b1L Lc3. Enkelt men exakt (CJ). Inte så lätt att lösa ändå (EK). *11979 (Gedda).* 1. Lf8 b6 2. Se7 Td5 3. Sg8 d6 4. Sh6 T× c5. 1. — h6 2. Lg6 b6 3. D×d6 Kd4 4. Se7 S×d6. Utmärkt självmatt, vacker och svårlöst (Flera lösare). Två härliga varianter. Gott slut! (PP).

*

Dom i Tidskrift för Schacks årsturnering för tredragare 1964

1 pris
E. Visserman

3‡ 1. h5

2 pris
B. Ingre och H. Fröberg

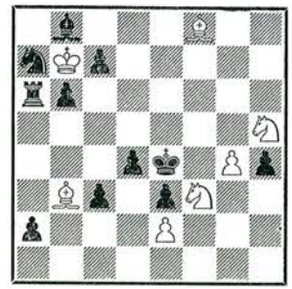

3‡ 1. Lc4

3 pris
L. Larsson

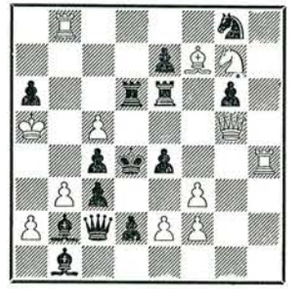

3‡ 1. f×e4

1 pris: 11840 av E. Visserman. 1. h5 (2. Dg2 3. Df3) Ld4 2. c×d3 D×d3 (c×d3) 3. Sd6 (D×e5). 1. — Sd5 2. Sd6 D×d6 (T×d6) 3. c×d3 (Dg4). 1. — Sh5 2. D×h5. I förväg skeende avskärning av svart dam i två varianter, utformade som dualförhindring, med livligt, spetsfundigt och rikt spel — ett utsökt problem. *2 pris: 11975 av B. Ingre och H. Fröberg.* 1. Lh6? b5! 1. Lg7? Ta5! 1. Lc4 (2. Ld3 3. Sf4) c6 2. Lh6 Le5 3. Sg5. 1. — c5 2. Lg7 Lf4 3. Sf6. Med originellt vitt material har här gestaltats en dubbel Dresdner med hjälppjäs i cyklisk form. Uppgiften gör ett alltigenom sympatiskt intryck.

3 pris: 11811 av L. Larsson. 1. f×e4 (2. S×e6 3. Dd5) D×e4 (T×e4 Tf6 Sf6) 2. Tb4 (c×d6 e3 De3). Även här en dubblerad Dresdner. De goda försvararna sD och sTe6 tvingas till fängsling på e4, vilka fängslingar utnyttjas i mattdraget. Visserligen en något oskön och tekniskt ej så lyckad utformning, men problemet är djärvt anlagt och — hoppas vi — originellt.

1 hedersomnämnande: 11821 av B. Lindgren. Kg3 Db7 Td1 e1 Ba3 d3 e2 e7 h4 — Kd4 Tg7 La1 Sg8 h8 Bc3 g6. 3‡. 1. Dc6? (2. Dd6) Sf7. 1. Db6? Ke5 2. d4 Kd5 3?

Lösn. 1. Da6 Sf6/S×e7 2. Dd6 Sd5 3. e3. 1. — Sf7 2. Da3 c3 3. e3. 1. — Ke5 2. d4 Kd5 3. e4. 1. — Kd5 2. e4 Ke5 3. d4. Roande ekoestaltning men på ett kanske något mekaniskt sätt. Ej alldeles utan strategiska inslag i var. 1. —, Sf7.

2 hed.omn.: 11841 av A. Åkerblom. Kd8 Da2 Le5 Sc5 d7 Bb5 — Kd5 Tg3 Sc7 e8 Bb6 c4 e6 f5 g4. 3‡. 1. Sa4 (2. Dg2) Ke4 (Tf3 S×b5) 2. De2 (Dd2 Sc2). Tre gånger blir svart T fängslat. Dock föga variation i mattsättningen.

1 omnämnande: 11817 av H. Fröberg. Kg4 De6 Ld8 Sb4 Be7 h5 — Ke8 Ta7 f5 La2 Bb6 c4 e4 f4 g5. 3‡. 1. Sd5.

Får väl närmast betraktas som ett rutinalster, men de svarta tornen åstadkommer trevliga saker.

2 omnämnande: 11775 av P. Hage. Kg4 Dc8 Sh4 Bg5 — Kh7 Le7 Bd6. 3‡. 1. De8. Delikat miniatyr med många modellmatter — hoppas att inte någon tjeck gjort problemet tidigare. Risken är tyvärr stor.

Stockholm i oktober 1965

Herbert Hultberg
Domare

☆

ÄR DET MÖJLIGT?

I senaste numret av den utmärkta franska problemtidskriften "Themes 64" finns en kortare uppsats av **P. Drumare** i vilken han först talar om att A. Chéron i sin bok "Les Echecs Artistiques", 1934, skriver: "Fyrfaldig promotion som eko har ännu aldrig framställts (utom i självmatter) och ska troligen aldrig kunna göras". Men P. D. visar också en skiss vilken gör att man börjar fundera en smula: "Kanske ändå".

12030. Pierre Drumare
Themes 64, 1965

Svart har just dragit f2—f1 och vit gör matt i 3 drag oavsett vad svart tar upp.

Lösningen ser i huvudsak ut så här: f1=D 1. f×g8D D×f4 2. D×g5 D×g5 3. D×g5. f1=T 1. f×g8T T×f4 2. T×g5 T×f5 (TT×e4 Tf3 Tg4) 3. T×f5. f1=L 1. f×g8L g4 2. Lc4 K×e4 3. De6. f1=S f×g8S Sh2 2. Se7 eller f6 3. Sd5. Ställningen är inte perfekt ty det finns en smärre dual efter förvandling till D och S. Men i alla fall. Finns det någon som kan göra det bättre?

DEN SPÄNSTIGA KUNGEN

12031. G. A. Croes
1 pris, Probleemblad 1964

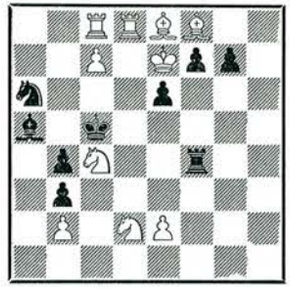

Matt i 3 drag

I schackproblem för den vita kungen ofta en undanskymd tillvaro och är inte sällan blott en prydnad utan någon betydelse, men här får vi se andra takter. 1. e4 hotar 2. Kd7 Kb5 (Kd4) 3. Kd6 (Kc6). 1. — L×c7 2. La4 3. Ke8. 1. — S×c7 2. Td3 3. Kd8. Ett originellt och roligt problem.

OLÖSLIGT PROBLEM?

I sin nya på svenska nyutkomna bok "Matematiska problem som väntar på sin lösning" (Prisma 8:50) skriver C. Stanley Ogilvy om ett schackproblem, som han fått av Martin Gardner. Den senare tillägger, att problemet är gammalt och välkänt men ännu olöst. Tag bort de åtta svarta bönderna och placera de återstående åtta svarta pjäserna på brädet på ett sådant sätt att varje ruta, inklusive dem som är upptagna, hotas av minst en pjäs. De två löparna måste alldeles som i vanligt spel stå på rutor av motsatt färg. Det är inte svårt att hota sextiotre rutor på detta sätt, men om alla sextiofyra kan täckas är inte känt.

Tidskrift för Schacks redaktion förlitar sig på sin kompetenta läsekrets och emotser gärna förslag till lösningar resp. bevis för problemets olöslighet senast 20/1 1966. Bokpriser utlovas för de bästa svaren på gåtan, märk kuvertet "8 pjäser", TfS, Box 7123, Göteborg 7. Lycka till!

Allt i Schack — Julklappstips

Schackpjäser: B 37 Lyx med filt och bly	38:—
Schackpjäser: E. L. Lyx med filt	30:—
Schackpjäser: Klubbmodellen	8:50
Schackbräden: Lyx, Mahogny och Lönn	38:—
Schackbräden: Masonite klubbmodellen	3:75
Rullmatta: i mjuk, tjock Vinol-plast	5:75
Magnetspel: bästa kvalitet, 210 × 180	26:—
Magnetspel: Reseschack	12:50
Reseschack: i trälåda, mycken gedigen	16:—
Schackklockor: 70:— 75:—	83:—
Schackalbum: Svensk modell	17:50
Protokollböcker: 40 partier 3:50, S.S.K.K.	3:75
Schacklitteratur: Moderne Schachtheorie. Pachman: 4 delar per del	19:20
Chéron: Lehr- und Handbuch der Endspiele del 1 inb. 21:90, del 2 inb. 28:80, del 3 inb.	20:85
Sokolsky: Lehrbuch der Schcheröffnungen. Ny år 1965	19:20
Richter: Hohe Schule der Schachtaktik inb.	13:35
Vukovic: Das Buch vom Opfer, Ny inb.	20:20
Nimzowitsch: Mein System	15:90
Nimzowitsch: Die Praxis meines Systems	18:60
32nd Soviet Championship 1964—65	8:70

Begär prislista

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG — Henry Andersson
Munkbrogatan 7 — Stockholm C — Tel. 20 79 20 — Postgiro 55 08 86

NYHETER!!!

Moderna och roliga **schackvykort** (4 olika motiv) per st. (inkl. oms.) 0:35
Rondlistor (alla storlekar) nu även på matt papper 50 % billigare än andra rondlistor!
Transportabelt **miniatyrdemonstrationsbräde** (magnetiskt) "VISIR" 22×22 cm med lock och lås — passande för spel o. demonstration 25:—

BOKNYTT

Stockholm 1961 (1. Tal) Samtl. part. 6:50
Bassi: The history of correspondence chess (stencil. utg.) 6:50
Speckmann: Das logische Schachproblem 22:20

Dessutom kan vi erbjuda:

RAJAH korr.-album med 6-8-10-12 spel
Fickschack i skinn 25:—
Schackklockor från kr 50:—
Magnetiska demonstrationsbräden (internationell storl. 82×82 cm) 125:—

SCHACKBULLETINENS FÖRLAG
Postfack, Uppsala 1 P-giro 57 61 99

VÅR BOKREA

som varar **fram till årsskiftet** omfattar:

	Ord. pris
TfS årg. 1954, 1955, 1956, 1957 à	10:—
Schackbulletinen årg. 1962	12:—
Schackbulletinen årg. 1963	15:—
SM-Extra 1962	10:—
SM 1963 + SM 1964	8:—
Schackvärlden årg. 1924—1938 à	6:50
Schackvärlden årg. 1940—1945 à	6:50
Tidskriftspaket med 15 olika utländska och svenska tidskr.	10:—

Å dessa priser lämnar vi

50 % rabatt

(Obs! Oms och porto tillkommer)

SCHACKBULLETINENS FÖRLAG
Postfack, Uppsala 1 P-giro 57 61 99

Hur man spelar schack

av Frits Wigforss

18:de tusendet

Erik Lundin säger i ett förord till 5:e upplagan

En ny upplaga av Frits Wigforss' och Gideon Ståhlbergs lärobok i schack har visat sig väl motiverad med hänsyn till den popularitet, boken vunnit. Den nya upplagan är i stort sett oförändrad.

Pris inb. 14:50

TIDEN · FIB

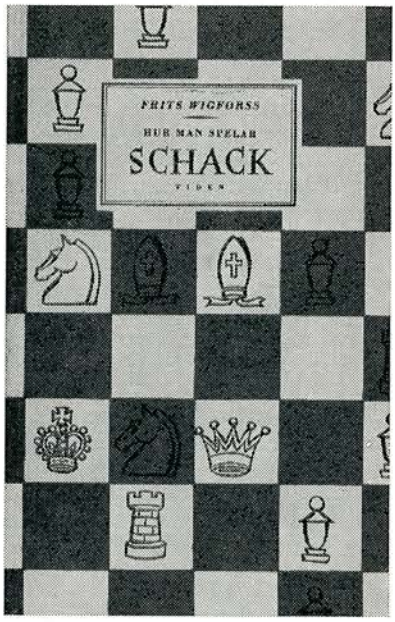

SCHACKKALENDER 65-66

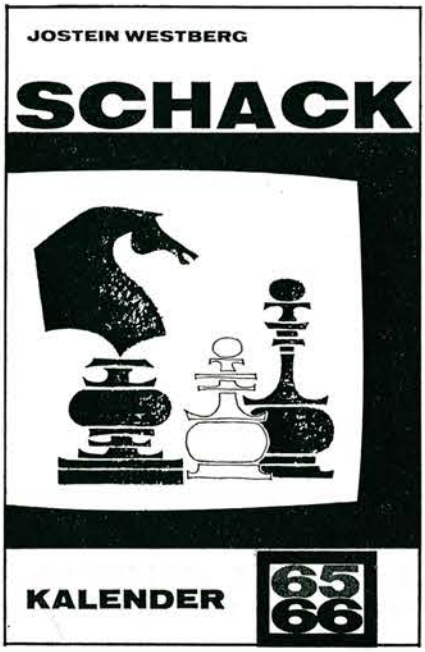

Utkommer i oktober

Tredje årgången!

Referat från 17 schackolympiader, statistik och partiställningar med många illustrationer.

Svenskt schacks "tio i topp" — uttagna av 50 schackjournalister.

Stefan Zweigs berömda schacknovell i koncentrat.
Tips för alla som vill följa VM-matchen 1966.

Schackrevy om allt väsentligt som hänt i in- och utlandet.

... och mycket annat för alla schackvänner!

9:25 oms inräknad

Åhlén & Åkerlunds Förlags AB

VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI · SKARA 659916